

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 80 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Položaj.

Narodna stranka je že v kratki dobi dveh mesecev od nje ustanovitve povzročila popoln preporod v našem javnem življenju. Priredila je v tem kratkem času več javnih in zaupnih shodov, sej in posvetovanj, nego so jih dosedajni voditelji naroda priredili v 5 letih. Pripravljene so od stranke tudi že veliki shodi za Ptuj, Šmarje in Brežice. Po celi spodnji Štajerski se vsled zaslug narodne stranke razvija sedaj sploh tako veselo narodno delovanje, da se ga mora vsak resničen rodoljub iz srca veseliti. Glasilo stranke „Narodni list“ se je po celi deželi udomačilo in so se za isto storile občudovanja vredne žrtve, ki so pa venčane s krasnimi narodnimi uspehi. To je zgodovinska resnica.

Pretekli četrtek, dne 7. svečana t. l. so pa bili vsled pooblaščenja štajerskih državnih in deželnih poslancev v Maribor sklicani zastopniki takozvane prvaške ali staroslogaške struje, nadalje zastopniki duhovniške stranke, ki se je pred mesecem dnij skrila pod ime kmečke zveze, in tudi zastopniki narodne stranke, razven teh pa vsi naši državni in deželni poslanci. Namen shoda je bil (ali bi vsaj imel biti!) doseči enotno postopanje vseh Slovencev pri prihodnjih državno-zbornih volitvah. Narodna stranka se je seveda po svojih od zbora zaupnikov določenih 10 odposlancih tega sestanka udeležila z resno voljo potruditi se, da se doseže sporazumljenje in podlaga za mirno vsestransko delo za napredek naroda. Bila je torej pripravljena k velikim žrtvam in se je sama tako daleč zatajila, da so odposlanci narodne stranke izjavili, da zahtevajo za stranko le tri volilne okraje, v katerih bodo na podlagi svojega programa določili osebe bodočih slovenskih poslancev za državni zbor, v drugih štirih okrajih bi pa naj duhovniška stranka ali kmečka zveza popolnoma po svoji prosti volji dala izvoliti svoje poslance. Vsak Slovenec, ki ima iskrico pravičnosti in dostojnosti v svojih prsih, bode moral priznati, da je bila to poštena ponudba in postopanje zastopnikov narodne stranke pošteno narodno. Ne tako zastopniki slogaške in duhovniške stranke ali kmečke zveze. Čuj in zgražaj se, slovenski svet: Niti izmed dosedajnih poslancev niti izmed 20 nasprotnih zaupnikov se ni našel en sam slovenski mož, ki bi se bil le z eno besedo zavzel za pravično in zmerno zahtevo odposlancev narodne stranke. Može, ki so dolga desetletja smatrali za svojo pravico med štirimi stenami določati vnaprej definitivno osebe poslanskih kandidatov, so se zdaj naenkrat izgovarjali, da se ne smatrajo niti za določitev ključa za razdelitev poslanskih mest med obstoječe stranke kot poklicani in pristojni. To je rodoljubje, to je miroljubnost! Zastopniki duhovniške stranke (kmečke zveze) pa še niti odgovora niso dali na predlog zastopnika narodne stranke.

Kljub ostrim ugovorom zastopnikov narodne stranke so poslanci in zastopniki slogaške in duhovniške stranke glasovali mirno naprej o sestavitvi osrednjega volilnega odbora, akoravno

vsak otrok mora izprevideti, da je le hinavstvo vstanavljati skupni volilni odbor, če se pa odkloni stvarno sporazumljenje strank, če se hoče eno izmed strank kratkoma ignorirati (prezreti) in z mogočnostjo poljubno določene večine mirno zadaviti. To postopanje je označil predsednik narodne stranke vpričo poslancev in zbranih zaupnikov izrecno **kot nepošteno**. Kljub temu se je nadaljevalo majoriziranje (preglasovanje) in se je sprejela točka za točko glede sestavljanja enotnega volilnega odbora. Predlog slovenskega društva v Mariboru je bil v tem oziru tako krivičen, da odboru na večne čase vtisne pečat pristranosti! Toda ni se smel staviti drugačen predlog, ker to ni bila volja dr. Korošca, ki v Mariboru vse komandira. Po tem predlogu bi imeli slogaši in duhovniška stranka v volilnem odboru okoli 50 zastopnikov, narodna stranka pa 1 (enega). Ali je to postopanje pošteno?

Sijajen uspeh je pa narodna stranka na zaupnem shodu dosegla s tem, da je nepoštenost in neodkritosrčnost svojim nasprotnikom črno na belem dokazala. In ta uspeh ceni narodna stranka zelo visoko, kajti prvo naše načelo je, da se uveljavi tudi v slovenskem javnem življenju enkrat — poštenost.

Nepoštenost dr. Koroščeve stranke pa tiči že v tem, da je po svojih zastopnikih dr. Korošcu, dr. Jankoviču in Roškarju dne 25. novembra 1906 podpisala zapisnik, glasom katerega se je sklenilo delovati na enotno postopanje vseh štajerskih Slovencev pri državno-zbornih volitvah, v resnici je pa začela snovati na tistem svoj lastni osrednji volilni odbor. To smo dokazali s tajnim oklicem dr. Korošca, katerega smo mi njeli in objavili. Neodkritosrčno je bilo v tem položaju klicati kljub temu zastopnike narodne stranke k volitvi osrednjega volilnega odbora, tem bolj ker nas je klicalo k ti volitvi politično društvo, katerega odbornika in komandanta sta kanonik dr. Mlakar in poslanec dr. Korošec, ki nista imela namena doseči skupno postopanje. Nečuvno je bilo, dr. Mlakarja pustiti voditi z nasiljem nasproti nam tozadevno zborovanje, akoravno je bil negativni izid zborovanja že prej sklenjen in črno na belem tiskan v „Slov. Gospodarju“ z vednostjo dr. Korošca, dr. Jankoviča in dr. Benkoviča. **predno se je zborovanje pričelo**, kar je dr. Kukovec pri zborovanju dokazal vsem navzočim črno na belem z odtisom še ne izdanega „Slov. Gosp.“, ki mu je v veliko osramočenje dr. Korošca prišel pravočasno v roke. Za vodstvo kmečke zveze, katero je dr. Korošec izrecno imenoval **svojo** kmečko zvezo, je bilo nepošteno, da je v njenem imenu dr. Benkovič najprej predlagal, naj za slučaj pripuščanja zastopstva narodne stranke v skupnem volilnem odboru dobi tudi duhovniška kmečka zveza enako močno zastopstvo v tem odboru, da je pa pet minut pozneje, ko se je temu predlogu tudi z glasovi zastopnikov narodne stranke radovoljno ugodilo, vendar izjavil odbornik dr. Korošec v imenu iste kmečke zveze, da ta ne bode priznala skupnega volilnega odbora. Naravnost izdajalsko je pa po-

stopal oče kmečke zveze dr. Korošec, ko je celo izjavil, da niti v mestni skupini Celje-Ormož katoliški Slovenci ne bodo smeli svojega glasu oddati kandidatu narodne stranke. To nepoštenost in izdajalstvo smo dolžni ožigosati in zabeležiti v večni spomin.

In kaj stori narodna stranka v tem položaju? V pomirjenje vsi slovenski javnosti smo v srečnem položaju izjaviti, da se je doseglo preteklo nedeljo v Žalcu v seji glavnega odbora narodne stranke popolno soglasje glede našega našega nadaljnjega postopanja. Ta veseli uspeh objavljamo, ostalo danes še ne spada v javnost. Omenjeno bodi somišljenikom v vednost le toliko, da je glavni odbor soglasno odobril postopanje odposlancev stranke na mariborskem sestanku. Nadalje naj služi v vednost in ravnanje, da je glavni odbor soglasno sklenil, da se narodna stranka kljub nečuvnemu postopanju dr. Korošca in njegovih pajdašev, nikakor ne sme dati zapeljati k boju zoper vero ali cerkev v katerem koli oziru in mora tudi glasilo stranke „Narodni list“ kakor doslej ostati strogo na stališču resnicoljubnosti in poštenosti, kar naj dopisniki vestno upoštevajo.

Kar se volitev v državni zbor tiče, od istih ni odvisna usoda stranke v nobenem slučaju. Zastopnike za izvrševanje svojega programa v državnem zboru si bode narodna stranka že tudi pridobila, ker jih potrebuje. Da bi tega narodna stranka ne dosegla, zaradi te skrbi naj nikogar glava ne boli. V kateri obliki in kako, pokaže bodočnost. Z vso odločnostjo pa moramo svariti pred napačnim nazorom, da so priprave za volitve in vzbujanje volilne razburjenosti zdaj edina naloga stranke in edina dobrota za naše ubogo ljudstvo. Okrajni odbori, delujte v prvi vrsti s shodi, z razširjanjem vašega glasila ter z vcep-ljanjem vzvišenih idej stranke v srca naših ljubih rojakov, delujte mirno, brez strasti, pa odločno.

Kmečka zveza dr. Koroščeve dosedaj nima nič drugega pokazati nego svoj ustanovni shod, govor paradnega kmeta Roškarja, katerega mu mu je sestavil kaplan Gomilšek, in kmečki program, katerega je skrpucal najnevednejši štajerski kmet dr. Jankovič po nemškem vzorcu. Narodna stranka pa je že doslej storila razmeroma jako mnogo, prireja kmečke shode na treh do štirih raznih mestih vsako nedeljo in povsod jo kmet in nekmet z navdušenjem pozdravlja. — Naprej torej, narod slovenski, tvoja bodočnost je v taboru narodne stranke.

Kako razbremeniti kmečka posestva?

Splošno je znano, da so se kmečka posestva zadnjih 35 let do nečuvne visokosti zadolžila, večinoma celo prezadolžila. Priznani narodno-gospodarski pisatelji, politiki in pravniki so izmislili celo vrsto sredstev in načrtov, kako kmečka posestva vknjiženih dolgov oprostiti in novemu splošnemu zadolževanju v okom priti. To vprašanje je postalo danes uprav pereče in kakor

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

malokdaj poprej, bistven del vse narodno-gospodarske politike.

I. Različni nasveti za razdolženje kmečkih posestev.

Kakor rečeno, nasvetovalo se je v rešitev tega vprašanja razne načrte, od kojih ima vsak svojo dobro in tudi slabo stran. Eni so n. pr. zahtevali, naj bi razbremenjenje kmečkih posestev vzela država v roke, bodisi tako, da bi iz svojega plačala vse doslej vknjižene dolgove, bodisi, da bi vsaj z znatno vsoto prispevala. Taka zahteva pa ne le ni primerna, ampak je tudi krivična. Kajti z isto pravico, kakor kmetje, smeli bi tudi drugi stanovi od države zahtevati, da prevzame njihove dolgove na se. Ko bi hotela država na ta način različne stanove podpirati in propada reševati, morala bi predvsem zahtevati, da se njena denarna sredstva novim zahtevam primerno pomnože. To pa bi bilo le tako mogoče, da bi se znaten del imetja in dohodkov posameznih občanov naravnost za državo zaplenil, t. j. da bi del imetja, ki je sedaj last posameznikov, prešel v državne roke, in oziroma da bi se del dohodkov mesto v roke posameznikov, stekal zanaprej v državno blagajno. Uresničenje tega predloga bi bila posledica, da bi morali nezadolženi ali le malo zadolženi lastniki prevzeti del bremen zadolženih oziroma prezadolženih lastnikov. Da je pri sedanjih družabnih razmerah tak predlog neizvedljiv, pač ni treba posebej omenjati.

Drug načrt je, naj bi država izdala brezobrestne zadolžnice, to je vrednostne papirje, ki bi krožili v prometu s takozvanim prisilnim kurzom (vrednostjo). Misel ni nova. Že za časa francoske revolucije izdala je francoska vlada na zaplenjena duhovska in velikaška posestva papirnat denar. Njegova usoda je bila kmalu zapečaten. Nihče ga ni hotel naposled vzeti in zato je njegova vrednost padla globoko pod prvobitno vrednost. Vlada ga je morala konečno brez vsake odškodnine vzeti iz prometa. Umevno. Kdo bi pa segal po papirnatem denarju, ki mu ne nese nikakih obrestij in čegar vrednost se opira zgolj na državno povelje dvomljive vrednosti. Tudi ta načrt je padel v vodo.

Ravnokar omenjena načrta sta klicala državo na pomoč. Ker pa se je pokazalo, da ž njima ni mogoče kmečkih posestev razdolžiti, nasvetovali so tretji sredstva, s pomočjo katerih bi se kmet sam svojih dolgov rešil in bi država le posredno kmetu pomagala. Izmed nasvetovanih sredstev je omeniti: kmetijstvu koristna trgovska politika, vsled katere bi se vrednost posestev povišala; znižanje javnih bremen (davkov), ki postajajo vsled tega tako neznosna, ker rastejo delne, okrajne in občinske doklade neprestano in ker jih morajo zvečine poljedelci nositi, podpirati poljedelce s cenanim kreditom; navajati ga, da bi kmet potom združevanja svoje pridelke in izdelke kar najbolje uporabljal in da bi pridelovanje in izdelovanje postalo kolikor mogoče ceno; dalje, da bi se čimdalje občutnejši preživitev nadomestil s starostnim zavarovanjem itd.

Bili so tudi, ki so nasvetovali nekatera že preživela sredstva, kakor so: da se omeji kmetu kredit, da se prepove delilnost in razkosavanje posestev, da se odstrani načelo, po katerem podedujejo vsi dediči enake deleže. Toda ta sredstva so naletela ravno pri kmetih, katerim so bila namenjena, na silen, nepremagljiv odpor in so se zato opustila.

Pot, po kateri bi se vrednost kmečkih posestev oziroma pridelkov zvišala, je predolgotrajna in povrh negotova. Kajti kdo je porok, da bo porabil kmet večji izkupiček vedno le v poplačevanje svojih dolgov! Opažalo se je nasprotno mnogokrat, da zapelje ravno boljši izkupiček v večje dolgove. Največ dolgov naraste kmetu povodom prehoda posestev iz ene roke v drugo bodisi že dedinskim, kupnim ali dražbenim potom. Čim rodovitnejše je posestvo, oziroma čim dražji so pridelki, tem bolj raste cena posestvom. Dediči boljših posestnikov dobivajo večje deleže oziroma mora naslednik posestvo dražje prevzeti in s tem se višje zadolžiti. Podobno je pri dražitelju posestva. Čim boljše, tem dražje je, temveč dolgov se nanje naloži. Dokaz vsemu temu, da bi zvišanje cene posestev oziroma pridelkov nikakor ne imelo za posledico, da bi se dolгови odplačevali, oziroma bi se posestva več ne zadolževala. Posamezne izjeme pa ne dokazujejo tu nič.

Vsa ta navedena sredstva so sicer uvaževanja vredna, toda k razdolževanju ali sploh ne peljejo ali pa le v majhni meri in šele čez dolgo vrsto let.

II. Posestni kredit.

Če se hoče na razdolženje sploh misliti, treba je predvsem dognati, zakaj, ob kateri priliki in v kak namen se mora kmet zadolžiti ali z drugimi besedami, kake vrste kredita je potreben. V prvi vrsti se zadolži kmet pri prejemu posestva — izjeme, ko se kupnina v gotovini takoj izplača, ne pridejo v poštev. Kredit, kateri se mu dovoli in katerega se mora poslužiti, se imenuje posestni kredit. Navadno je visok, četudi ne vedno tolik, kolikor znaša cena posestva. Plačati ta dolg na enkrat, ni mogoče. Odplačuje se v obrokih in polagoma iz vsakoletnih dohodkov. Ko bi mu upnik kredit odpovedal in terjal takojšnje plačilo vsega dolga in vrhu tega še v neugoden čas, imelo bi to za kmeta jako žalostne posledice in večkrat bi bil celo njegov obstoj uničen. Zato mora biti posestni kredit od upnikove strani neodpovedljiv. Zahtevati po se mora na drugi strani, da ga kmet-dolжник iz vsakoletnih zemljiških pridelkov in dohodkov odplačuje. Neodpovedljivost posestnega kredita od strani upnikove pa ima za dolžnika tudi to vrednost, da mu upnik ne more obrestne mere zvišati, kadar bi le-ta iz kateregakoli vzroka poskočila. Nasprotno pa sme dolжник dolg odpovedati in ga naenkrat plačati, če dobi drugje denar proti nižjim obrestim. Neodpovedljivost posestnega kredita je torej kmetu-dolžniku v korist, ker mu omogoči, da se more z odplačevanjem konečno vsega dolga rešiti.

Če vzame n. pr. kmet posojilo proti 1% obrestovanju in odplačuje mesto 4% 5% od prvotne svote, poplača dolg približno v 41 letih, če odplačuje na leto samo 4 1/2%, pa poplača dolg šele v 56 letih.

III. Prometni kredit.

Kmet pa pride tudi pozneje čestokrat v položaj, poiskati si kredita. Treba je popolniti inventar (kmetijsko orodje), nabaviti si dražji gospodarski stroj, kupiti umetna gnojila ali kako živinče itd. Kredit, ki se mu dovoli v take namene, imenuje se prometni kredit. Praviloma je manjši od posestnega, potrebuje se ga za krajši čas, vsled česar se more v primeroma kratkem času iz gospodarskih dohodkov pokriti (plačati).

Ravno zato, ker se ga more in mora navadno v kratkem času plačati, dovoliti se mora načeloma le osebi kot taki brez vknjižbe na zemljišče. Kajti sicer je nevarnost, da bi prometni kredit trajno obtičal na zemljišču. Stanje kmetovo bi se očividno poslabšalo, zabredel bi v nove dolgove, se prezadolžil in prišel naposled na nič. Kajpada pridejo časi, ko niti prometnega kredita ni mogoče o pravem času plačati. Toda to je izjema. Zato mora pa gledati, da drugo leto nadomesti in ne sme dopustiti, da bi se iz izjeme izcimilo pravilo.

IV. Kdo daje oziroma naj daje posestni kredit?

Posamezni kapitalist ne. Kajti malokdo bo posodil dandanes kmetu denar na 40 do 60 let, ne da bi ga smel med tem odpovedati ali obresti zvišati. Tak kredit dajejo denarni zavodi, n. pr. hipotečne banke, večinoma pa hranilnice, ki so tako urejene, da morejo izposojevati denar na dolgo vrsto let, zadovoljiti se z majhnimi odplačili, na drugi strani pa vložke takoj na zahtevo izplačati.

Le denarni zavodi morejo dajati kmetom na dalj časa cen posestni kredit, ne da bi pri tem varnost njih terjatev trpela. Kmetom pa je omogočeno dolgove polagoma odplačevati in konečno poplačati.

V. Razločevati treba med posestnim in prometnim kreditom.

Doslej pa kmetje niso razločevali med posestnim in prometnim kreditom. Čestokrat so si izposojevali in si še izposojujejo v obliki odpovedljivega posojila in si dajejo tako posestni kakor prometni kredit na svojih posestvih zavarovati, ker dobijo na ta način lažje in ceneje denar. Taki vknjiženi dolgovi se pa navadno ne plačujejo, ker dolжник navadno ne more vsega na enkrat plačati, upnik pa se zopet brani sprejemati majhna odplačila. Posledica je, da ostanejo vsi dolgovi trajno na posestvu, da se ne le ne manjšajo, ampak peljejo pogosto v gospodarski pogin, če kmet iz kateregakoli vzroka ne more zahtevi le enega upnika ustreči.

Kmet je moral doslej dati tudi prometni kredit na svoje posestvo vknjižiti. Na svojo osebo je dobil le redkokdaj in še takrat le pod težkimi pogoji, včasih celo le proti odušnim obrestim. Preostajalo mu torej ni drugega, nego zastaviti svoje posestvo tudi tedaj, kadar je potreboval po-

sojilo le za eno ali dve leti ali sploh za krajšo dobo. Da je pa ostal tak dolg trajno na posestvu, spričujejo zemljiške knjige.

VI. Kdo naj daje prometni kredit?

Prometni kredit naj bi kmetu dajali denarni zavodi kakor so n. pr. Raiffeisenovke ali kmečke posojilnice, ki ne gledajo v prvi vrsti na svoj dobiček, ampak na to, da preskrbe kmetu potom vzajemne pomoči cen kredit. Seveda je potreba, da so posamezni taki zavodi združeni bodisi v deželno bodisi v narodno zvezo, katera bi jim v sili priskočila na pomoč in v kateri bi nalagali prebitke, ki jih v trenutku ne morejo za posojila porabiti. Na drugi strani pa je tudi treba, da se najde dosti poštenih, izkušenih in nesebičnih ljudi, ki bi hoteli brezplačno take zavode voditi. Kajti le tako bi bilo manjšim denarnim zavodom mogoče dajati cen kredit. Ako bi pa uprava bodisi še tako malo stala, morala bi se obrestna mera zvišati. Dosihdob še takih zavodov silno primanjkuje, vsled česar kmet prej kot slej svoja posestva obremenjuje.

VII. Prvo je torej: ureditev kreditnih razmer.

Prvo, kar je treba v svrhu razdolženja kmečkih posestev storiti, je, da se preosnujejo kreditne razmere poljedelcev tako, da se loči posestni kredit od prometnega; da se ustanovi, da se posestni kredit, ki naj bo s strani upnikove neodpovedljiv in na posestvu vknjižen, uporablja edino le za nakup in ohranitev posestva, prometni kredit, ki bi ga dajali samopomočni zavodi na samo osebno zaupanje brez zemljiške vknjižbe, pa za ostale gospodarske potrebe. To bi vzpodbujalo tako upnike kakor dolžnike, da bi se prometni kredit čimprej pokrtil.

Naravno, da bi se po načrtani poti ne odpravilo vseh vknjiženih kmetijskih dolgov, tako korenitega leka pač ni za enkrat. Omenjena sredstva pa bi brezdvomno stopila vzroku dosedanjega neznosnega položaja preko poti in to bi bil važen korak k nadaljnjem izboljšanju kmečkega položaja. V tej smeri pripravlja tudi naša vlada postavni načrt tičoč se razdolženja kmečkih posestev, kateri načrt bo v doglednem času zakonodajnim potom predložen v pretres in odobrenje.

Kake vrste denarni zavodi naj po vladnem načrtu razdolženje izvedejo, kako ulogo naj bi igrali doslej obstoječi denarni zavodi poleg prvih, razjasnimo v posebnem članku.

Z.

Nova volilna postava.

Cesar je potrdil novo volilno postavo in morda že čez tri mesece stopijo vsi narodi v Avstriji na volišče ter si bodo izbrali svoje zastopnike na podlagi splošne in enake ter tajne volilne pravice. Ker je prevažno, da so Slovenci pončeni o stvari, ki bo globoko segala v življenje vseh avstrijskih narodov, zato priobčimo v današnji in prihodnjih par številkah glavne določbe nove postave.

A. Gosposka in poslanska zbornica.

Tudi po novi postavi bo obstajal avstrijski državni zbor iz dveh delov, t. j. iz dveh zbornic, iz takozvane gosposke zbornice in iz zbornice poslancev. Vsaka teh zbornic rešuje vsako zadevo ali vsak predlog popolnoma samostojno, in sicer najprej poslanska, potem gosposka zbornica, in če n. pr. gosposka zbornica ne potrdi kakšnega sklepa, ki se je storil v zbornici poslancev, mora tisti sklep romati nazaj in mora zbornica poslancev še enkrat preresetavati zadevo. To je seveda popolnoma zastarela in krivična naredba, ker edino zbornica poslancev je od ljudstva voljeno zastopstvo in edino ona bi imela odločevati v ljudskih zadevah. V gosposki zbornici pa so bili dosedaj in bodo tudi odzaj razni grofje, knezi in baroni, ki se jim ne ljubi delati, a pri tem hočejo voditi krmilo avstrijske državne ladje. Da pa bodo naši cenjeni bralci vedeli, kdo pravzaprav sedi v gosposki zbornici, to nakratko razložimo:

Člani gosposke zbornice so: 1. po rejstvu polnoletni principi cesarske hiše; 2. kot dedni člani polnoletni glavarji onih avstrijskih plemenitaških rodov, ki se odlikujejo v Avstriji po obsežni zemljiški posesti in katerim je cesar podelil dedno pravico za državni zbor (gosposko zbornico); 3. vsi nadškofje in oni škofje, katerim pristoji knežji naslov (n. pr. ljubljanskemu in mariborskemu škofu); 4. one osebe, katere imenuje cesar radi njihovih zaslug za državo ali cerkev, znanost ali umetnost, toda število teh ne sme presegati 170 in ne znašati manj nego 150.

Člani gosposke zbornice se smejo voliti tudi v zbornico poslancev, toda za čas, dokler so poslanci, ne smejo sodelovati v gosposki zbornici. Če cesar kakega poslanca pokliče v gosposko zbornico, ne more tako dolgo postati član te zbornice, dokler ne odloži svojega mandata kot poslanec.

Poslanska zbornica šteje 516 članov, ki se volijo in se tako-le razdele na posamezne avstrijske kronovine:

Češka	130 poslancev
Dalmacija	11 "
Galicija z Lodomerijo in Krakovim	106 "
Nižje-Avstrijsko	64 "
Zgornje-Avstrijsko	22 "
Solnograško	7 "
Štajersko	30 "
Koroško	10 "
Kranjsko	12 "
Bukovina	14 "
Moravsko	49 "
Šlesko	15 "
Tirolsko	25 "
Predarlško	4 "
Istra	6 "
Goriška z Gradiščansko	6 "
Mesto Trst z okolico	5 "

B. Kdo ima pravico voliti?

Voliti poslanca v poslansko zbornico sme:

1. Kdor je avstrijski državljani. Avstrijski državljani je vsak, ki ima v Avstriji domovinsko pravico, neglede na to, v katero avstrijsko deželo ali občino pripada.

2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smejo voliti, niti osebno, niti po zastopniku.

3. Kdor je isti dan, ko so se volitve razpisale, najmanj 24 let star.

4. Kdor je v občini, kjer naj izvršuje svojo volilno pravico, do dne, ko so se volitve razpisale, bival vsaj eno leto. Kdor biva še le na dan volitve eno leto v občini, nima pravice voliti.

5. Kdor ni postavno izključen od volilne pravice. (Glej naslednje vprašanje.) (Če ima volilec tudi vse te pogoje, a je v volilnem imeniku izpuščen, ne more in ne sme voliti. Za to pa treba pregledati volilni imenik, in če ni kdo vpisan, takoj reklamirati).

C. Kdo ne sme voliti?

1. Vsi, ki se nahajajo pod očetovsko oblastjo pod varštvom ali skrbstvom. Ako je n. pr. komu sodnija radi zapravljenosti postavila skrbnika, ta nima pravice voliti, tudi če je 24 let star, avstrijski državljani in biva nad eno leto v kaki občini.

2. Tisti, ki uživajo kako preskrbo ubogih iz javnih ali občinskih sredstev ali so jo uživali v letu neposredno pred volitvami ali ki sploh obtežujejo javno blagodarnost. (V zadnjem slučaju se mislijo berači.) Pod to točko pa ne spadajo podpore, ki se dobivajo iz bolniških blagajn, rente za nezgode, starost ali onemoglost, brezplačna preskrba v javnih bolnišnicah, oproščenje od šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi ali ustanovami ter podpore radi kakih nezgod. Ako kdo dobi n. pr. državno podporo, ker je pogorel ali mu je toča pobila polje, zato še vseeno sme voliti v državni zbor.

3. One osebe, o katerih imovini se je razglasil konkurz, za čas, dokler ni ta končan.

4. Oni, ki so bili obsojeni radi kakega hudodelstva ali radi prestopka tatvine, poneverjenja, udeležbe poneverjenja, goljufije, svovodstva, dalje radi oduštvu in podobnih dejanj.

Kdor je bil torej obsojen radi hudodelstva naj si bo kakršnokoli (rop, uboj, tesna telesna poškodba, javna nasilnost, razžaljenje Veličanstva i. t. t.) sploh nima volilne pravice, pač pa če bi bil kdo obsojen le radi kakega pregreška ali prestopka n. pr. radi lahke telesne poškodbe. Toda tudi za tiste prestopke, ki so zgoraj naštet, postava določa, da se izgubi volilna pravica. Naše ljudstvo prav dobro zna razločevati med podlimi prestopki, kakor so tatvina, goljufija in med drugimi prestopki, ki storilca tako onečaščajo.

Take posledice kake kazni vendar ne trpe vedno, temveč prenehajo po določenem času in sicer a) pri prestopkih in pregreških po preteku treh let po prestani kazni, b) pri takozvanih političnih hudodelstvih (n. p. veleizdaja, motenje javnega miru, punt) in nekaterih drugih hudodelstvih, kakor javna nasilnost, usmrtež pri tepežu, dvo-boj, takoj po prestani kazni, c) pri drugih pa po preteku 5 let, če ni bil volilec obsojen na 5 ali več let, sicer pa po preteku 10 let, potem ko se prestopki kazni.

5. Tudi one osebe, ko so bile obsojene po §§ 45, 47, 48, in 49 brambnega zakona z dne 11. aprila 1889, št. 41 drž. zak., ne smejo voliti 8 leta po prestani kazni. Take pregreške zakrivijo oni, ki se z ubegom hočejo utegniti vojaški službi, ali se ji na kak zvižčen način hočejo izogniti (n. pr. če nalašč navajajo kako telesno napako) ali se pa s tem, da se nalašč poškodujejo, napravijo nezmožne za vojaško službo. Te določbe ni bilo v starih volilnih redih.

6. Osebe, katere so pod policijskim nadzorstvom ali v kaki prisilni delavnici in sicer do preteka treh let, ko preneha policijsko nadzorstvo ali pa se izpuste iz prisilne delavnice.

7. Oni, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroki, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

8. Slednjič ne smejo voliti one osebe, ki so se pregrešile zoper postavbo za varnost volilne svobode, o kateri bomo govorili na koncu te razprave.

Kakor v dosedanjih volilnih redih tako tudi po § 7. novega volilnega reda ne smejo voliti aktivni častniki, vojaki, vojaški duhovniki, gažisti brez službenega razr. da in moštvo oborožene moči, oziroma orožništva. Te osebe tudi ne smejo biti voljene, razven tega pa tudi ne stalni vojaški uradniki, ki pa imajo sicer volilno pravico, kakor tudi plačnejše davek od svojih službenih prejemkov. Če je kdo le na orožni vaji, sme biti voljen medtem časom, ne sme pa sam voliti.

Č. Kdo sme biti voljen za poslanca?

Za poslanca se sme voliti vsaka oseba moškega spola, ki je avstrijski državljani vsaj tri leta, ki je spolnila 30. leto in ki ni po določenih volilnega reda za državni zbor izključena od volilne pravice, kakor se o tem govori v prejšnji točki.

D. Kako se sme voliti?

Vsak volilec sme svojo volilno pravico izvrševati le osebno, vsako pooblaščenje je neveljavno; tudi ima vsak volilec le en glas.

E. Kje se sme voliti?

Vsakdo voli v oni občini, kjer je bival do dneva, ko so se razpisale volitve stalno vsaj eno leto. Če je imel v tem času več domovališč, sme voliti v oni občini, kjer ima kako javno službo ali če tega ni, kjer izvršuje svoj posel (recimo rokodelsko obrt), ali če se tudi ta določba ne more uporabiti, kjer se je v tem času v tuzemstvu nahajalo njegovo glavno domovališče. Seveda se lahko zgodi, da so mnenja glede takega domovališča različna in v takem slučaju je volilec na voljo dano, da izvršuje svojo volilno pravico v tej ali drugi občini, kjer ima domovališče.

F. Ali mora vsakdo voliti?

Postava pravi, da sme deželni zbor skleniti določbe, da mora vsak volilni upravičenec tudi v resnici voliti, sicer bi se kaznoval.

Morda bo tudi štajerski deželni zbor sklenil tako postavbo, zato bomo o tem govorili svoječasnno. (Dalje prihodnjik.)

Nekaj o novi lovski postavi za vojvodino Štajersko.

Nova lovska postava za vojvodino Štajersko je slab kompromis dveh nasprotnojučih si teženj, lovskih in kmetijskih. Lovci iz poklica in visoki gospodje, ki so umevno vsi manj izvrstni kakor strastni lovci, težijo po kolikor mogoče veliki omejitvi posestniških pravic in obsežni gojitvi divjačine, posestniki, posebno kmečki, manjši posestniki pa želijo, da se divjačina kolikor mogoče iztrebi in pokonča, ker je poljedelstvu škodljiva.

Kdor le količkaj trezno prevdari to stališče, vidi, da je zahteva kmečkih posestnikov po največji omejitvi gojenja in po pokončanju poljedelnu škodljivih živalij opravičena. Kajti lov je nazadnje vendarle zabava, katero si morejo privoščiti ljudje, ki so v dobrem gmočnem položaju. Gotovo je, da se zabava ne sme vršiti na škodo posameznih posestnikov.

Nova lovska postava skuša biti obema stran-kama pravična, levcu in kmetu, naravno je torej, da nobenega ne zadovolji, najmanj pa kmeta.

Glavne določbe nove lovske postave hočemo v kratkih potezah očrtati.

A. Kaj je lovska pravica?

Lovska pravica je izključna upravičenost, v lovskem revirju lovne živali gojiti, zasledovati, njeti in usmrtiti ter si jih osvojiti. Tudi prilajčenje jaje od divjih ptic spada v lovsko pravico.

B. Kdo ima pravico do lova?

Pravico do lova ima prvič, kdor poseduje najmanj 115 ha skupaj se držeče (arondirane) zemlje. Ali leži tako posestvo v eni občini, ali se pa razteza v dveh ali več občinah, to ne pride v poštev.

Drugič ima lovsko pravico posestnik takih zemljišč, ki so odmerjena gojitvi divjačine ter so na zunaj popolnoma ograjena tako, da je izhod in vhod divjačine nemogoč.

Tretjič imajo lovsko pravico občine, ki pa te pravice ne smejo izvrševati same, ampak po zvedencih ali po lovskih zakupnikih.

Posamezni posestniki kot taki nimajo niti na svojem ne na tujih zemljiščih pravice do izvrševanja lova, razven, če so obenem lastniki posestva, ki meri nad 115 ha ali pa če so zakupniki lova ali posestniki zverinjakov.

C. Lovski revirji.

Lovišča (lovski revirji) se določijo vsakokrat za dobo šest let. Občinski odbor ima pravico, pri okrajnih glavarstvih pred pretekom predzadnjega leta zakupne dobe iz tehtnih uzrokov predlagati podaljšanje ali skrajšanje tekoče zakupne dobe. Okrajno glavarstvo sme na tak predlog zakupno dobo podaljšati do največ osem let ali jo skrajšati na najmanj 4 leta.

Šest mesecev pred pretekom vsakokratne lovske zakupne dobe mora okrajna oblast na svojem sedežu in na občini pozvati posestnike lastnih lovišč, da svojo zahtevo po lastnem lovišču pri okrajni politični oblasti naznanijo in utemeljijo. — Kdor bi prvokrat zamudil naznaniti in utemeljiti zahtevo po lastnem lovišču, zgubi to pravico za eno lovsko dobo, njegovo zemljišče se pa priklopi za to lovsko dobo k občinskemu lovišču.

Č. Lov na občinskih loviščih.

Lova v občinskem lovišču ne smejo izvrševati posamezni posestniki, ampak občinski lov je dati na korist posestnikov v zakup ali ga pa mora občina izvrševati v korist posestnikov po zvedencu.

Zakupnina se določi po javni dražbi od okrajne politične oblasti. Razpis dražbe se mora tri mesece pred začetkom zakupne dobe javno razglasiti pri okrajnem političnem uradu in pri občini.

Zakupniki ne smejo biti mladoletni, ubožci, umobolni in pijanci (!), zločinci, ki so bili obsojeni zaradi zločina zoper telesno varnost in zoper varnost lastnine, in sicer ti za dobo pet let po prestani kazni, za dobo treh let po prestani kazni oni, ki so bili kaznovani zaradi pregreška zoper telesno varnost v zmislu § 335. k. z. ali zaradi prestopka tatvine ali deležnosti tatvine, za dobo treh let oni, ki so bili zbog kršenja predpisov o varstvu divjačine ali zaradi zlorabe lovskega lista ponovno kaznovani. — Te osebe so tudi izključene od dobave lovske karte, ki je z lovsko pravico tako tesno združena, da ne sme nikdo na lov, kdor nima lovske karte.

Od zakupa občinskega lova je dalje uradoma izključiti osebe, od katerih se iz tehtnih razlogov ne more pričakovati, da bi izpolnjevali z zakupom združene dolžnosti.

Kot zakupnik more nastopiti tudi lovska družba, v kateri pa ne smejo biti taki člani, ki so od zakupa iz gori navedenih vzrokov izključeni. Člane družbe je naznaniti poimenoma politični oblasti, za izpolnjevanje z zakupom spojenih lovsko-zakupninskih dolžnosti so vsi člani družbe solidarno (skupno) odgovorni.

Vsakoletno zakupnino je plačati štiri tedne pred vsakim sledečim zakupnim letom pri občini.

D. Kdo dobi zakupnino?

Zakupnina za občinski lov gre v občinsko blagajno. Vendar ta denar ni občinska lastnina, ampak občinski zastop mora najdalje v treh mesecih po vsakokratni položitvi lovske zakupnine, na način, ki je v občini navaden, razglasiti, da morajo posamezni posestniki svoje deleže tekom šestih tednov, v slučaju pritožbe tekom štirih tednov po pravomočnosti sklepa pri obč. uradu dvigniti, sicer tak delež v korist občinske blagajne zapade. — Zakupnina torej pripade posameznim posestnikom, občini šele takrat, če se posestniki v določenem času ne oglašijo za svoje deleže.

Razdeli se pa zakupnina od občinskega odbora po razmerju velikosti zemljišča posameznih posestnikov ali pa po visokosti predpisane zemljiščne dache. — Način razdelitve odloči odbor; proti taki odločbi ni pritožbe. Pač pa se lahko posamezni posestniki pritožijo glede visokosti odmerjenega deleža; to pa morajo storiti tekom štirih tednov ustmeno ali pismeno pri obč. predstojniku. — Pritožba gre na okrajno glavarstvo, ki o visokosti deleža brez daljne pritožbe odloči.

Podzakup je sicer dovoljen, pa le takemu, ki od zakupa ni izključen, in pa s privolenjem občinskega odbora in z odobrenjem okr. politične oblasti.

(Dalje prihodnjič.)

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor

se skliče 25. t. m. k zasedanju, ki bo trajalo več tednov.

Deželni zbori ter splošna in enaka volilna pravica.

Kakor se poroča iz Dunaja, se je cesar nasproti raznim političnim osebam, ki so bile zadnje dni pri njem, izrazil, da se splošna in enaka volilna pravica ne sme raztegniti tudi na deželne zборе.

Volitve v državni zbor

bodo, kakor ravnokar poročajo iz Dunaja, v torek dne 14. maja, ožje volitve pa v četrtek dne 23. maja t. l.

V deželnem zboru v Trstu

predloži vlada dne 25. t. m. načrt za novo volilno postavbo za to zastopstvo. Lahki so ga izdelali tako, da bi po tem načrtu bili Slovenci tržaške okolice oropani vsakega zastopstva.

Na Češkem

se osnuje zveza „katoliških“ kmetovalcev, ki nastopi pri bodočih volitvah kot samostojna politična stranka in postavi na Češkem 15 svojih kandidatov. Zvezo snujejo češki veleposestniki, ki so razni grofje, baroni in druga enaka gospoda z lepo zvenečimi naslovi, ki bi na vsak način radi šli zopet lenobo past v državni zbor in se bodo dali od „katoliških“ agrarcev voliti.

Češka agrarna (kmečka) stranka

je v nekaterih okrajih že postavila svoje kandidate, med drugimi „kmete“: grofa Deyma, kneza Schwarzenberga, grofa Sylva Tarouco, barona Parisha i. dr. Kakor je videti, ne diši ta stranka preveč kmečki in je le njej v sramoto, če se mora vezati s plemenitaši, ki niso še nikdar imeli srca za tlačeni kmečki stan.

Oboroževanje Italije.

Izvanredni izdatki Italije za oboroževanje do leta 1907. bodo znašali 253 milijonov lir. (1 lira = blizu 1 krona). 46 milijonov lir ima vojna uprava takoj na razpolago in sicer so to prebitki državnih proračunov dveh let.

Nemška vlada

je izgnala one avstrijske in ruske visokošolce, ki so pri zadnjih volitvah v nemški državni zbor delovali za socialno-demokratske kandidate.

Pri zadnjih državnoborskih volitvah na Nemškem je vladalo v celi državi veliko razburjenje. Vlada je hotela sestaviti novo vladno večino iz svobodomiselnih strank in je zato ostro nastopila proti centrumu (katoliški stranki) in socialnim demokratom. Kljub temu si je pridobil centrum 5 novih poslanskih mest, antisemiti 5 novih; druge stranke so dobile: narodni liberalci 6, Poljaki 4; zgubili so pa socialni demokratje 37 poslanskih mest.

Ruski car

je potrdil obsodbo admirala Nebogatova, ki se je v velikanski pomorski bitki med Rusi in Japonci pri Čusimi s svojim brodovjem predal sovražniku. Admiral je obsojen na deset let ječe v trdnjavi.

Dopisi.

Iz Celja. Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je imelo svoje glavno zborovanje 13. januarja t. l. v Celju. Navzočih je bilo nad 35 članov, na novo je pristopilo več tovarišev in tovaršic. V znesenih besedah je pozdravil tov. predsednik g. Armin Gradišnik v obilnem številu navzoče tovariše želeč jim obilo srečo v novem letu in bodreč jih k upanju v boljšo bodočnost. Letošnje leto nam objublja mnogo napornega truda. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnjega

zborovanja 1906 se je razpravljalo o izpremembni naslova našemu društvu. Obveljal je predlog tov. g. Fran Brinarja, naj se čaka tako dolgo, da sedno bratsko društvo želi izpremembo oficijalnega imena našemu društvu.

Tov. predsednik pozivlja vse tovariše k polnoštevilni udeležbi na shod v Gradecu dne 2. t. m. Sklene se, da z ozirom na ta shod odpade zborovanje za mesec februar. vrši se pa 19. marca.

Iz obširnega poročila tov. Rud. Wudlerja posnamemo, da šteje društvo 1 častnega člana, 75 rednih in 10 podpornih. Pri vsakem zborovanju je bilo po eno predavanje.

Iz poročila blagajničarke gđ. Žižek posnamemo, da je bilo dohodkov 107 K 84 h, stroškov pa 79 K 63 h, torej preostanek 28 K 21 h. Pregledovalcem računov se izvolijo g. Fr. Brinar, gospa M. Brinar in gđ. Kolšek.

V nov odbor so voljeni: Predsednik g. Armin Gradišnik, Celje; podpredsednik g. Anton Petriček, Žalec; tajnik Rudolf Wudler, Griže; blagajničarka gđ. Bogdana Žižek, Smartno v Rožnem dolu; knjižničar g. Jos. Žagar, Celje; pevovodja g. Rajko Vrečar, Žalec; odbornika: g. Fr. Kranjc, Celje in gđ. Marija Orač, Št. Jur ob j. ž.

Laško. Razmere, ki vladajo v narodnem oziru v našem trgu, se ne dajo primerjati onim v drugih trgih po Spodnještajerskem, kjer se enako tukaj šopiri nemškutarstvo. Povsod drugod je ločitev med nemškutarsko in slovensko stranko bolj očitna in so zlasti na slovenski strani bolj odločni možje, kar je gotovo le na korist Slovincem. Pri nas tega ni. Tu veljajo še vedno stari predsodki, stara obrabljena fraza — politika obzirnosti in popustljivosti nasproti nemškutarjem, ki se je po drugod že davno zavrгла kot škodljivo. Velika večina naših ljudi je mnenja, da je obzirnost in prijazno obnašanje z narodnim nasprotnikom edino pravilno sredstvo za pospeševanje narodne stvari. Trdno so prepričani, da bi jim večja odločnost le škodovala, držč se gesla: „gšeft je gšeft“ in „vsak pol“ — in po tem uravnavajo vse svoje dejanje in nehanje. Zaradi ljubega „gšefta“ se obiskujejo ob nedeljah zaporedoma slovenske kot nemške gostilne, nemške kot slovenske prireditve. Ta red so začeli spoznavati tudi nasprotni obrtniki in pošiljajo svoje uslužbence v slovenske gostilne, k slovenskim prireditvam, s čemur si zagotovijo lahkovorne slovenske odjemalce, ki ne mislijo od danes na jutri. In tako se našim ljudem v narodnem oziru vežejo roke. Ako bi pa ti le malo pomislili, prišli bi do prepričanja, da bi jim večja narodna odločnost le koristila. Odvezani bi bili številnih dolžnosti proti „Nemcem“, za tistih par nemškutarskih odjemalcev pridobili bi pa veliko množino slovenskih, pri vsem tem čutili bi se pa svobodne gospodarje, med tem ko sedaj hlapčujemo nemškutarstvu, za borih par krajcarjev, ki jih pri tem pridobijo. Po konci torej, Slovenci! Raztrgajte verige, s katerimi vas priklepa nemškutarstvo nase, vrzite jih od sebe — in potem naprej! Za nami je naša narodna okolica, bolj odločna kot mi. Skupno z našimi okoličani pa premagamo vse ovire.

Hrastnik. Dobroznani dopisnik iz Hrastnika se je osmelil v zadnji številki „Štajerca“ poročati zopet gorostasno laž, katere se pa „Štajerc“ seveda ne sramuje zapisati, četudi so ravno njemu v posmeh. Nedavno je pisal „Štajerc“, da pošilja dr. Gosak svoje otroke v nemško šolo, čeravno jih še sploh nima, sedaj pa je zapisal čisto „Štajerčevsko“ resnico, da dobi dr. Gosak za vsako predavanje v Hrastniku — čujte in strmite! — nič manj nego kron 70 — odškodnine; ta pa drži! Gospodje lažnjivci! če in koliko odškodnine dobi dr. Gosak, to vas proketo malo briga; vi gotovo nič ne prispevate. Če imate pa pri konzumni blagajni sploh kaj govoriti, pridite se prepričat, vpogled v knjige je vsakemu udu dovoljen. Sploh si bode pa odbor za ta nečuvni napad na pristojnem mestu poiskal zadoščenja. Mogoče bi pa iz konzumne blagajne radi imeli prispevke za nemško šolo, vi hrastniški „pristni“ Nemci, A. K. & S.

Ker hočete imeti v Hrastniku prvo besedo, posebno pa pri konzumnem društvu, zakaj pa niste stegnili vaših dolgih jezikov, ko se je izplačalo iz konzumne blagajne lepe svote za najemnino vrta računovodje Amerja, za ograjo istega, za popravo njegovega stanovanja v čisto privatni hiši, poleg najemščine in koliko še drugih stvari? Tudi mi zahtevamo od vas odločen odgovor na ta vprašanja, sledi jih pa še toliko, da vas bodo vaše butice bolele.

Vprašamo vas pa tudi, kdo zatira rudarja; ali ne on, ki misli da je hrastniški bog, vaš

ljubljeni Nemec Leiller, ali temu nimate v tem oziru ničesar očitati? Vi „prijatelji delavstva“, vemo dobro, da ste dopisuni „Štajerca“ njegovi zvesti hlapci, in da si ne upate zoper glavnega krivca revščine rudarjev nastopiti, ker bi vam potem spodletelo in bi bili primorani iti gobe brat, namesto se vdeležiti važnega zborovanja. Več prihodnjič. **Mefto.**

Gornjigrad. Okrajni zastop gornjegrajski je imel 29. januarja 1907 svojo 74. glavno skupščino v Gornjemgradu Navzočih je bilo 19. zastopnikov. Predsedoval je načelnik g. Fr. Šarb.

Po poverjenju zadnjega zapisnika dovoli se občinam pobiranje zvišanih občinskih doklad za l. 1907 in sicer: Mozirje trg 90%, Bočna 75% in 20% vžitnine, Solčava 50%, Ljubno 99%, Kokarje 90%, Nova Štifta 60%, Gornjigrad 90% in vžitnine 20%, okolica Mozirje 90%.

Okrajni proračun za l. 1907 se odobri z dohodki 234.956 K, izdatki 264.580'54 K, torej primanjkljajem 30.524'54 K. Ker je zgradba nove okrajne ceste z Ljubnega v Luče in popravilo one do Solčave mnogo denarja stalo, so se okrajne doklade od 50% na 70% zvišale.

Občini Nova Štifta se dovoli podpore za občinsko cesto 200 K.

V upravni odbor „Južnoštajerske hranilnice“ v Celju so izvoljeni: notar Detiček, opat Ogradi, A. Goričar iz Mozirja, A. Turnšek z Nazarja, Fr. Šarb z Gornjega grada; za namestnika pa: Jože Kranjc in Jože Mikuš, oba v Gornjemgradu.

Ker c. kr. sodišče nalaga mnogo pupilarnega denarja v nemško mestno hranilnico v Celji, sta se se sprejeli dve resoluciji. V prvi se izrazi želja, naj c. kr. sodišče nalaga denar v „Južnoštajersko hranilnico“, ker je okraj porok za ta denarni zavod in je deležen na čistem dobičku; drugič se pozivajo občine, naj pouče obcane, da pri c. kr. sodišču zahtevajo, da se pupilarni denar sme nalagati samo v „Južnoštajerski hranilnici“ v Celji.

Izvolilo se je dalje železniški odsek in osnovni odbor za kmetijsko podružnico c. kr. kmetijske družbe štajerske.

Sklene se delovati na to, da se za gornjegrajski okraj ustanovi meroskusni urad, ali vsaj oddelek celjskega urada za določen vsakoletni čas.

Za ustanovitev „čebelarskega društva“ za okraj in poučno predavanje g. Jurančiča se dovoli okrajna podpora.

Izrazila se je še želja, naj bi se zaradi obsežnosti okraja vršilo licenciranje živine na dveh krajih okraja, kar je pa mogoče le potem, če se dobi več državnih in deželnih daril.

Računskim pregledovalcem so bili izvoljeni: g. P. Ručigaj, tigovec v Bočni, g. J. Fischer, župnik v Mozirji in g. Fr. Juvan, župan na Ljubnem.

Koncem skupščine se je dosedanjemu marljivemu načelniku g. Fr. Šarbu izrekla soglasno najtoplejša zahvala za plodonosno delovanje.

Šoštanj. Kratek je bil predust. Pa vzlic temu, da je naša vrla „Narodna godba“ klicana bila na vse kraje, je mogla „Šoštanjka čilalnica“ prirediti dokaj veselice. Prva bila je dne 20. prosinca 1907; prostori niso bili prenapolnjeni, toda toda živahnost trajala je do belega dne. Blagajna dosegla je prav lepi čisti prebitek.

Nekaj dni pozneje se je priredil izlet z godbo v Žalec. Prostori pri g. Virantu so bili prenapolnjeni. Na tem koncertu in plesu razveseljevalo se je mnogobrojno Žalsko, Št. Petersko, Paško in Šoštanjko občinstvo.

Pustna nedelja pa je dosegla vrhunec zabave. Došli so gostje iz Žalca, Mozirja, Št. Petra, Velenja, Škal, celo iz Ljubljane. Domači igralci nastopili so v „Lokavem snubaču“, kakor navadno popolnoma izborno. Maškarada je bila mnogoštevilna in tudi mična. Še nikoli ni dosegla blagajna tako velik prebitek.

Koj na pustni pondeljek podal se je znatni oddelek čitalniških udov v Št. Peter v Sav. dol. obiskat bivše goste.

Čitalnica je v rokah delavnega, požrtvovalnega odbora.

Iz Polzele. Veselica, ki jo je priredilo gasilno društvo, je sijajno uspela, ter gre vsa hvala našim nevtrudljivim igralcem. Obiskali so nas tudi vrli gasilci iz Latkove vesi. Pri veselici se je nabralo za arodni sklad K 8.60.

Imeli smo tudi fabriški „feierberbal“. Po goste Nemce so morali v Celje in Šoštanj iti. Iz Polzele in okolice ni bilo udeležbe od naše strani razen parčka, kateremu bi pa bilo najmanj potrebno, da se prikupi na tak način Nemcem.

Sp. Sv. Kungota. Po slovenskih listih se zadnji čas mnogo razmotriva „o kmečkem vprašanju“. No, najsrečnejši kmetje vesoljnega sveta smo vsekakor mi šentkungoški kmetje; kajti slavna jetična „Südmarka“ pri Sv. Ilju v Sl. gor. nam bo dala posojila — po 1% obresti, — če bomo — volili Nemce v državni zbor. S takimi neumnostmi nas „farba“ „Südmarkin“ agent, ki je obenem slovenske občine Dobrenje pristav ali kakor se sam imenuje „Gemeindeadvokat“. Ne zdi se nam vredno se pečati s človekom, ki se živi na milost občanov. Usojamo si pa staviti „interpelacijo“ na dobrenjskega župana, ali nima toliko narodne samozvesti, da bi izdajalcu slov. naroda, ki že toliko let s svojo nemškutarsko „kulturo“ okužuje našo župnijo, pokazal široko cesto v — blaženi rajh, ter namestil zavednega tajnika??? Vi šentkungoški kmetje pa, ki še imate pamet mesto slame v svojih glavah, vendar enkrat spregledajte, s kakimi podlimi sredstvi Vas hočejo sovražniki dobiti v svoje mreže. Naročujte in čitajte napredna slov. lista „Nar. List“ ter „N. slov. Štajerc“, ki tako neustrašno zagovarjata slovenske in kmečke pravice; sami se zavejte, koga boste volili v državni zbor kot svojega zagovornika. Kadar Vas bo pa prišel dobrenjski „gemeindeadvokat“ nadlegovat, mu pokažite vrata! Zavejte se svojega kmečkega ponosa.

Sv. Križ pri Mariboru. Na Svečnico je bil pri nas dobro obiskan in velepučen shod živinorejcev. Govoril je pri tej priliki znani strokovnjak živinarstva g. Martin Jelovšek o nekaterih glavnih napakah, katere zagrešijo premnogi živinorejci najbolj vsled svoje nevednosti.

Tako n. pr. je šteti med velike napake, če živinorejec svojo že priznano dobro plemensko živino proda, potem pa hiti od sejma do sejma, da bi kupil drugo; tega pa ne pomisli, da se na sejmih le težko najde živinčeta, ki bi bilo ne samo zdravo, ampak v resnici tudi rodovitno. Pomisliti je treba, da vsak količjak pameten živinorejec brez velike sile ne bode gnal na sejm svoje najboljše živine, ampak le tisto, o kateri je prepričan, da ni kaj prida. Dobro blago prodati, slabo pa kupiti, to se pravi ogoljufati samega sebe.

Nenadomestljivo zgubo povzroči živinorejcu napaka, da se mlada, še nedorasla živina prerano začne spuščati k plemenjenju. Ker se narava ne pusti goljufati, je pa goljufan živinorejec. Govedo pred drugim in svine pred dokončanim prvim letom ni za plemenjenje.

Napačno je, obdržati za pleme prvence, ki nimajo v sebi vseh lastnosti dobrih plemenjakov in plemenic.

Velika napaka je, ako se plemenijo živali v sorodstvu. Degeneracija (raznarodenje) plemena je temu neizogibna posledica. Vedno se maščuje, če ji živinorejec potem, ko je žival povrgla, ne privoščiti dovolj časa za počitek, če jo takorekoč sili k zopetnemu plemenjenju.

Tudi ni vseeno, v katerem času žival povrže. Znano je, da so krave „ozimke“ in prasice „gospojnice“ za pleme najboljše.

Zelo napačno je, rediti živino vseh mogočih pasem kar tako „na slepo“. Na Štajerskem je bila nekdanj povsod udomačena lepa belo-žolta živina marijadvorske pasme. Ščasoma pa so ljudje pozabili, da ima to govedo gotove dobre lastnosti in prednosti, da so belo-žolti volji izvrstni vozniki in krave dobre mlekarice. Izpodrinili so nam to govedo najbolj razni živinski barantači, ki so Bog ve kje na Hrvaškem po ceni nakupili vsakovrstnih „močeradov“ ter jih prignali na štajerske sejme. Ondi so je razprodali navadno med revnejše živinorejce, ki tudi niso pomislili, da več koristi pri gospodarstvu eno živinčeto dobre pasme, nego trije taki hrvaški „močeradi“.

Zelo neugodno vpliva na zboljšanje živinarstva v nekaterih krajih tudi to, da imajo nekateri živinorejci zelo nevedne gospodinje, ki nasprotujejo svojim možem ob vsaki priliki na vsaki stopinji. Razumna gospodinja je hiši pravo solnce in zlato.

G. Jelovšku se za te izvrstne nauke iskreno zahvaljujemo ter ga prosimo: Le še večkrat!

Iz Slov. Goric. Kakor sem čital v cenj. „N. L.“, se pevci bral. društva pri Sv. Bolfenku v Sl. g. niso smeli udeležiti nedolžne veselice, katero je priredila tamošnja novo ustanovljena narodna požarna bramba na dan sv. Štefana m. l. Poglavar pevcev se je izgovarjal potem, da je prišla v tem obziru prepoved od „zgoraj“. Mislil sem, da je to res in da velja prepoved za vse slučaje in ne samo za poštenjaka Gomzi-ja. Kako sem se torej čudil, ko izvem, da so bolfanski pevci peli dne 3. t. m. pri Sv. Rupertu, da se je peljal tje na vozn vpreženem z dvema ces. žrebčema „poglavar“

s pevovodjem, ki je bil čudno zavrt v neki ženski šal, in s pevci. Kar je toraj za domačo faro prepovedano, dovoljeno je za tujo. Sicer bi se pa menda prejšnji res spretni pevovodja za glavo prijemal, ko bi slišal, kako so njegove pesmi peli.

Štajerske novice.

Seje glavnega odbora narodne stranke v nedeljo dne 10. t. m. v Žalcu se je udeležilo vočigled neugodnemu vremenu lepo število 32 mož iz cele slovenske Štajerske. Skoro vsi okraji so bili zastopani. Dr. Kukovec je sporočal o dogodkih na zaupnem shodu v Mariboru in glavni odbor je odobril postopanje zaupnikov narodne stranke. Glede postopanja pri volitvah je prišlo do popolnega soglasja.

Shodi narodne stranke. V nedeljo dne 17. t. m. se vrši javni shod narodne stranke v veliki dvorani Narodnega doma v Brezicah ob 3. uri pop. Govorilo se bo o programu stranke sploh, o njenem kmetijskem programu, o vinarstvu itd. — Istega dne se vrši ob 1. uri popoldne shod zaupnikov narodne stranke za šmarski okraj pri Jagodiču v Šmarju. — Dne 24. t. m. je shod zaupnikov za ptujski, ormoški in sosedne okraje v Ptuj ob 11. uri. — Ravnotelega dne je shod zaupnikov narodne stranke v Lokarjih pri Sv. Jurju ob juž. žel. pri Mastnaku ob 3. uri popoldne.

Mariborski shod zaupnikov. O tem shodu se je sklenilo nič ne poročati. Vendar je prinesel „Slovenec“ že 4 poročila in tudi „Domovina“ je poročala. Ne more se zahtevati baš od nas, da v tem položaju molčimo, tem manj, ker so poročila „Slovenca“ netočna. Objavljamo toraj tozadevni resnici odgovarjajoč članek na uvodnem mestu. Posebej se sklicujemo na vse slovenske poslance in navzoče zaupnike kot priče, da ni bil vzrok razbitja pogajanj kak sprejet predlog o zastopstvu narodne stranke v skupnem volilnem odboru, kakor „Slovenec“ poroča, ampak da je dr. Korošec že pred shodom, ko še o tozadevne predlogu ni bilo ne duha ne sluha, dal v „Slov. Gosp.“ tiskati sklep „svoje“ kmečke zveze, da skupnega postopanja sploh ne bode pripustil pod nobenim pogojem, kar gotovo mora vzbujati stud nad neodkritosrčnostjo. Če smo to nelepo dejanje razkrili in če je pri shodu dr. Kukovec prečital dotično poročilo še ne izdanega „Gospodarja“, je to le stvar pozornosti nasproti možu, katerega lastnosti so preštudirane in se morajo razkrinkati, bodisi sredstvo kakršnokoli. Resnici na ljubo pa moramo tudi povdariti, da je gospod kanonik dr. Mlakar izjavil, da dr. Korošec ni bil opravičen podati izjavo, da skupnost z drugimi Slovenci odkloni in da ga kmečka zveza k temu ni pooblastila. V veliko svoje zadoščenje pa povdarjamo tudi zanimivo dejstvo, da je dr. Korošec ravnal tudi proti volji svojega škofa, kateremu je pokorščino dolžan. Tudi shod katehetov zoper narodno stranko v celjskem Narodnem domu je bil prirejen proti volji knezoškofa. Dr. Korošec se namreč vzdržuje le s podporami dr. Šusteršičevih ljudij in se vsled tega mora celo zoper škofa puntati. Mi vse vemo, četudi po ovinkih, in bomo še marsikaj povedali, če treba.

Javni shod narodne stranke v Žalcu minolo nedeljo, 10. t. m., se je izvršil dostojno, ob krasni udeležbi. Bilo je nad 400 ljudi v Hodnikovi dvorani, po veliki večini kmečko ljudstvo. Shod je otvoril in zborovalce pristrčno pozdravil g. župan Jos. Širca, z veseljem povdarjajoč, da so se posebeno hmelnarji v tako lepem številu shoda udeležili. V predsedstvo shoda so bili voljeni: predsednikom g. Širca, podpredsednikom g. Fridrich iz Kasaz in zapisnikarjem g. Fr. Pikel. Kot prvo točko je razpravljal g. župan Širca novo hmelnjsko provenijenčno postavbo, jo razmotrival od vseh strani in kazal na posledice, ki jih bo imela postavba na savinsko hmelnarstvo. Prihodnjič priobčimo njegov govor. Za njim je g. V. Vabič govoril o zgodovini hmelnjereje v savinski dolini, o zgodovini hmelnjarskega društva, ki je slavilo lani petindvajsetletnico obstanka; spominjal se je mož, ki so si za hmelnarstvo v Sav. dolini pridobili velikih zaslug, v prvi vrsti umrlega poslanca Berkša. Zborovalci so temu možu izkazali čast in se dvignili s sedežev. Po neumornem prizadevanju hmelnjarskega društva so napredni kmetovalci savinske doline dobro vršili svojo nalogo kot hmelnarji. G. Roblek je šel na Češko si ogledat sušilnice, kakor jih imajo tamkaj hmelnarji in prišedši domu, je postavil vzorno sušilnico in kmalu se je ta naprava razširila po savinski dolini in tako savinskemu hmelnju pripomogla do vedno

večje veljave. Dandanes pridelava savinska dolina — to trdi z mirno dušo — nad 15.000 metrskih centov hmelnja. — G. nadučitelj Petriček zavrne napade „Slov. Gospodarja“ ter dokaže popolno neresučenost „Gospodarjevega“ pisanja. Glede dr. Vovška mora omeniti, da je on res dvakrat pisal po podatke, obekrat na osebo g. dr. Bergmana in ne naravnost na društvo; v drugem pismu je pisal, da se glede podatkov ne mudi, a da jih želi imeti pravočasno. — G. Cvikl izrazi željo, naj bi se delalo z vso silo na to, da se odstranijo tri osebe, ki so pijavke za hmelnarje. — Gosp. Pikel razklada, da je v savinski dolini vse navezано na hmelnjerejo. Želi tesnejše združitve hmelnarjev v hmelnjarskem društvu in hmelnjarni, posebej z ozirom na novo postavbo, ki bo savinski hmelnjereji zad la marsikateri udarec. Poslancem pa, ki so se tako malo — rekel bi nič — brigali za savinske hmelnarje, ki pri glavni razpravi niso zinili niti besedice v prilog teh, naj se izreče nezaupnica. G. Florijan Rak želi, naj bi se poslancu dr. Vovšku, ki se je vsaj nekaj trudil za podatke, ne izrekla nezaupnica, kar zagovarja tudi g. Petriček. G. Roblek pravi, da vsi poslanci zaslužijo enako grajo, ker se ni nobeden s pravo vnemo zavzel za savinske hmelnarje; g. dr. Gosak ne najde niti v postopanju poslanca dr. Vovška pravega zanimanja za stvar; kmet Jošt še omeni, da so si hmelnarji sami krivi, češ, zakaj si niso volili moža iz svoje srede, ki bi poznal težnje hmelnarjev, Nato se sprejme z burnim odobranjem nezaupnica vsem poslancem. — Veleposestnik Fridrich razpravlja nato o kmetijskem programu narodne stranke. Navaja vzroke, zakaj propada in peša kmetijstvo, kakor: vknjiženi dolгови, visoki in krivični davki, posebej zemljiški davek, visoke doklade, pristojbine (desetek), razkosavanje zemljišč, pomanjkanje kmetijskih delavcev, kateri se selijo v Nemčijo in v Ameriko, naraščanje kulturnih potreb, nezgode, drag kredit, dedna postavba itd. Nato govori o nekaterih pripomočkih, kako bi se rešil kmečki stan pešanja in kako bi se dal dvigniti. V prvi vrsti je potrebno umno gospodarstvo; dalje morajo kmetje spoznati veliki pomen samopomoči, združništva za kmečki napredek. Nujna zahteva pa je, da podpirata kmetijstvo država in dežela. Odpraviti se ima zemljiški davek, odpraviti pristojbine, urediti se ima dohodninski davek; urediti se ima tudi kredit, ki ga naj daje država za nizke obresti. Znižati se ima stalna vojska, upeljati dveletna vojaška služba, vojaške vaje se ne smejo vršiti ob času, ko je na polju največ dela; železnice se morajo poddržaviti in znižati tarife za prevoz kmečkih pridelkov; vprašanje kmetijskih delavcev in razdolžitve kmetij ima država resno vzeti v roko; z Ogrsko se naj konečno ali sklene pravična pogodba ali pa se naj izvede ločitev Avstrije od Ogrske. Ostre postavbe se imajo upeljati proti razkosavanju kmečkih posestev; znižati se ima poštnina; stroške za uravnave rek in potoke imata popolnoma prevzeti država in dežela; država mora nakupovati svoje potrebščine za vojaštvo pri kmetovalcih; zavarovanje proti toči in ognju mora izvesti država in sicer za male stroške; konečno se morajo kmetje stanovsko združevati v kmetijske podružnice, in če c. kr. štajerska kmetijska družba snovanje takih po Slovenskem ne dovoli, naj se ustanovi samostojna kmetijska družba za Sp. Štajersko. Kmetje pa morajo tudi gledati, da dobe kot izvrševalce svojih želj in potreb dobre poslance. Z vihnim navdušenjem so sprejeli zborovalci ta govor. — G. dr. Božič kratko omenja, da ni neizpeljivo, da bi se odpravil zemljiški davek; če se to da napraviti drugod, kakor ravno sedaj na Francoskem, bo se dalo tudi pri nas, le vztrajnosti in žilavosti je treba, a treba je tudi združenega, organiziranega dela. Zato vsi na delo pod ljudsko zastavo narodne stranke! — Dr. Kukovec govori o političnem položaju, o vzrokih ustanovitve narodne stranke, o njenih namenih in ciljih, o njenih nasprotnikih; baš sedaj so ti začeli delati z vso silo proti njej, ko se gre za izvolitev novih poslancev; na vse župne urade so šli iz Maribora pozivi, naj se dušne matrike vporabijo, da se razdele volilci v razne oddelke, n. pr. „verske nasprotnike“ (to je namreč za dr. Korošca in njegovo žlahto narodna stranka), in v „odločno naše“ (to so dr. Koroščevi pristaši); predlaga, da shod najodločnejše protestira proti zlorabi uradnih listin v takšne namene, in shod z navdušenjem sklone, da se pošlje na knezoškofa v Mariboru brzojav, naj prepreči tako zlorabo. Narodna stranka — pravi govornik — še

ni sklenila, ali bo postavila svoje kandidate ali ne, želi pa, naj izpadejo volitve kakorkoli, da izpadejo v srečo slovenskega naroda na Štajerskem. — Z zahvalo g. župana Širca na zborovalce za krasno udeležbo se zaključil shod, ki je bil velepomemben za savinsko dolino.

Tak je bil shod v resnici, in vsi navzoči, ki imajo le iskrico resnicoljubja v sebi, morajo temu pritrditi. Sedaj pa podamo svojim bralcem, posebej onim, ki so bili na shodu, poročilo, kakor ga je prinesel o tem shodu ljubljanski „Slovenec“, ki je glasilo dr. Koroščeve žlahte, v svoji številki od ponedeljka dne 11. t. m. Iz tega poročila more razvideti vsakdo, koliko je gospodom, ki bi jim morala biti resnica nad vse, res do poštenja in resnicoljubja. „Slovenec“ pravi:

Shod „narodne“ stranke v Žalcu se je vršil včeraj ob slabi udeležbi. Večino je tvorila trška moška mladina. Zastopnik „narodne stranke“ za Žalec je otvoril shod in govoril trezno in zmerno. Po njegovem govoru pa kriči nekdo iz kota: „Vsem slovenskim poslanem naj se izreče nezaupnica!“ G. Širca ngovarja. Odločno pa protestuje braslovski župan g. Rak in pove svoje razloge. Nastopi popravkar Fridrich in zopet deklamuje svoj govor o kmečkem programu. Tudi trdi, da slovenski poslanci niso bili navzoči pri obravnavi o kmetiskem zakonu. Dr. Kukovec (!) udriha po dr. Korošču, češ, da se neupravičeno vtika v vodstvo. Petriček prečita „Sl. Gospodarja“, ki mu našteva njegove grehe pri sestavi vol. podatkov. Ženin Kuček kliče: Pfui! „Slovenskemu Gospodarju“! Tudi krojač Pikel zabavlja čez slovenske poslance, Karol Cvikel pa čez dr. Korošca in hmeljarske žide. Oglasijo se tudi gotoveljski cesar in drugi, ki vežejo otrobe. Končno se g. Širca zahvali Kukovcu, ta pa zleze na mizo in se poslavlja od Žalca ginjenega srca, mokrih oči. To je bil shod „za počt!“

„Dijaške Kuharice“ so pri nedeljski maškara radi nabrale za „Dijaško kuhinjo“ v Celju 153 K 70 in sicer: Marjanica 62 K 60 v, Bolanica 45 K 10 v, Marjetica 24 K, Katica 22 K.

Shod slovenskih obrtnikov iz Spodnje Štajerske sklicuje slov. obrtno društvo v Celju na dne 10. marca 1907. popoldne. Na dnevnem redu je razgovor o ustvaritvi trdne organizacije slovenskega obrtnega stanu na Spodnjem Štajerskem v svrhu izboljšanja njegovega položaja. Mi upamo, da bo našel klic slovenskega obrtnega društva krepek odmev po celem Slov. Štajerskem in da bodo prihitele dne 10. marca množice slov. obrtništva v Celje, da povedo svoje težnje, svoje želje in zahteve.

Pravila „Slovenskega trgovskega društva v Celju“ je ministrstvo notranjih zadev vdrugič vrnilo in ne potrdi nekaterih točk delokroga društva, kateri se je določil na izvanrednem občnem zboru dne 7. 10. 1906., vključ pojasnilu od strani društva, da imajo tudi druga društva popolnoma enake točke v svojih pravilih, katera pa je vlada potrdila, in sta se dva različna izvoda takih pravil istočasno v dokaz priložila skupno s pravili. Ni nam jasno, zakaj vlada pri spremembi pravil tega zgolj stanovskega društva deli pravico z dvojno mero, ker ni vzroka „Slov. trgov. društvu v Celju“ prepovedati ono, kar se je drugemu dovolilo. S tem se sicer zadržuje razvoj društva, vendar ne trajno, kajti naše mlado društvo ima toliko zaslonbe v slov. trgovskem stanu na Sp. Štajerskem, da bode stavljeno si nalogo, izvršiti organizacijo trgovstva, doseglo prej ali slej.

Urnava ali regulacija Hudinje in kmetje v Trnovljah. Minolo soboto zvečer so se zbrali v Trnovljah tamošnji kmetje v lepem številu, da razpravljajo o načinu, kako bi se dalo doseči, da bi se regulirala Hudinja čisto do izliva in ne samo en del. Trnoveljski kmetje vidijo upravičeno veliko nevarnost za svoja polja, ako bi se izvedel samo dosedanji načrt. Navzočim kmetovalcem je dr. Ant. Božič, predsednik okrajnega odbora za Celje in okolico, ki je vzel to zadevo v roke, v lahkoumljivih besedah stvar razložil. Vsi kmetje, ki imajo ob Hudinji kaka zemljišča, so voljni prispevati k regulaciji po istem načinu, kakor to store kmetje škofjevaški. Pri občinski seji v Škofjivasi in v celjski okolici se bo stvar pretresla in se bo stavil predlog, naj bi občini tudi za regulacijo ostalega dela Hudinje v isti meri prispevali, kakor sta to storiti voljni za regulacijo po dosedanjem načrtu. Ko bota zadevo občini rešili, bo šla tozadevna zadeva na deželo in državo. O uspehih bomo svoječasno poročali. Stvar je sedaj v teku in upamo, da bo iztekla v korist Trnovelčanom in Gornjihudinčanom.

Letošnji vojaški nabori se vrše za mesto Celje 17. aprila, za okraj Vransko 18. in 19. apr., za Mozirje 20. in 22. aprila, za Šoštanj 23. in 24. aprila, za Slov. Gradec 29. in 30. aprila, za Marenberk 25., 26. in 27. aprila, za mariborsko okolico 22., 23., 24., 25., 26. in 27. aprila, za mesto Maribor 1. in 2. marca, za Sv. Lenart v Slov. Gor. 12. in 13. aprila, za Gornjo Radgono 4. in 5. aprila, za Ljutomer 2. in 3. aprila, za Ormož 1. in 2. marca, za Ptuj (mesto) 4. marca, za ptujsko okolico 1., 2., 5., 6., 7., 8. in 9. marca, za Slov. Bistrico 15., 16. in 18. aprila, za Rogatec 26. in 27. marca, za Brežice 8., 9. in 10. apr., za Kozje 12. in 13. aprila, za Sevnico 15. in 16. aprila.

Kako si učitelji „olajšujejo“ delo. Splošno je znana grda, nedostojna razvada „Slov. Gosp.“, da ščuva svoje bralce na vse, kar ne veruje vanj kot v evangelij. Zadnje čase si posebno rad privoščiti tudi učiteljstvo in ga vlačijo po zobeh, češ, da je liberalno, ker ne more odobravati poti mariborskih nesrečnih politikov, in mu podtika, da je ono iz samoljubja prestavilo velike počitnice. — Da je pouk v poletnih mesecih pri na pol praznih razredih in dremajočih otrocih brezuspešen, to vedo vsi učitelji kakor katehetje; ali tega ne bo povedal poštenjak v „Gospodarjevi“ suknji, kajti plemenito mišljenje mu veli: mlati tako dolgo po učiteljstvu, da mu izpodkoplješ čim več ugleda. — Kako si učitelji „olajšujejo“ delo, sledi najbolj iz dejstva, da je ravno edino z ozirom na kmečko prebivalstvo urejen pouk tako, da se preneha z njim opoldan le za eno uro. Mladina se v tej uri že odpočije, za učitelja pa pomeni ta ura odmora nemirno hlastanje. Ob 12. hiti navadno iz šole, ob četrt na eno sede komaj za mizo, a ko bije ura pol, že mora odložiti žlico in hiteti nazaj v šolo, kajti predpisano mu je, da mora biti četrt ure pred začetkom pouka v šoli navzoč. Vsi službujoči stanovi si privoščijo po jedi miru in počitka, le učitelj nima niti toliko časa, da bi svoje borno kosilo mirno povžil. Da je to iz zdravniških ozirov škodljivo, je dokazano, a človekoljubu se mora zdeti taka uredba nečloveška. Po več desetletij tako-le letati sem in tja, to ni šala, gospodje pri „Gospodarju“, poskusite samo za en teden!

Za narodni sklad je zložila vesela družba narodnjakov v Rušah 4 K 10 vin.

Na Vranskem je umrl c. kr. sodnik v pokoju g. J. Kocbek.

Poročil se je dne 10. t. m. g. Jovan Vasiljevič, črkostavec Zvezne tiskarne v Celju z gđ. Mici Štibernikovo iz Ljubljane. Ljubljanski škof ju ni hotel poročiti, ker je g. Vasiljevič pravoslavne vere, zato je bila poroka v Zagrebu.

Poročil se je g. Radoslav Knaflič, nadučitelj na Gorici pri Mozirju, z gđco Ivanko Švarc iz Hajdina pri Ptuj.

† Glavar Vistarini — vendarle kriv? Svoj čas so sporočili nemški listi, da je štajerska namestnija ustavila preiskavo proti temu možu, ki je ogoljufal kmete v svojih okrajih za več tisoč podpornega denarja. Sedaj pa izvemo, da se je vključ temu uvedla proti bivšemu glavarju kazenska preiskava.

Južna železnica in volitve v okrajne zastope. Pri mnogih volitvah v okrajne zastope na Spod. Štajerskem je baš južna železnica zakrivila, da so Slovenci propadli. Bila je volilka v veleposestvu, je volila vedno na nemško stran in tako pripomagala nasprotnikom do zmage. Sedaj pa se je zgodilo v brežiškem okraju sledeče: Vršiti se imajo v kratkem volitve za okrajni zastop. Južna železnica je bila zopet vpisana v veleposestvu. Vsled pritožbe od slovenske strani je okr. glavarstvo južno železnico izbrisalo iz imenika v veleposestvu ter določilo, da ima pravico voliti samo v skupini veleobrti (veleindustrije). Ta odločba je velike važnosti za Slovence po drugih okrajih in je želeti, da si jo Slovenci dobro zapomnijo.

V Brežicah je otvoril lesno trgovino na travniku združenih pivovaren Žalec-Laški trg veleposestnik Miha Balon. — Umrl je tamkaj lesni trgovec in posestnik Alojz Höfler, star 51 let. Bil je pravičen Nemec. — Volitve v naš okrajni zastop se vrše v kratkem. Slovenci topot sijajno zmagajo. — Slovenskega kolarija iščemo, ker naš Vimpolšek, ki se sicer živi od samih slovenskih grošev, je najhujši nasprotnik slovenskega naroda. Zlasti ima njegova boljša polovica za Slovenke, ki ji dajo delo, vsakovrstne priimke iz živalstva. — Iščemo za Brežice tudi urarja, steklarja in kovača.

Občinski odbor v Artičah pri Brežicah je sklenil vse svoje uradne spise kolkovati z narodnim kolkom.

Zlato poroko sta obhajala v Artičah pri Brežicah dne 29. jan. t. l. Franc in Marija Lapuh.

Čebelni roj v zimi. Čebelar F. K. v Mostcu pri Brežicah je 3. jan. t. l. opazil, da so se mu čebele pod ostrešje njegovega poslopja spravile v veliko, roju podobno gručo. Ker pa je bilo previsoko, ni mogel zapaziti, je-li bil pravi roj ali vznemirjenje čebel radi južnega vremena. Proti večeru so čebele odletele v čebelnjak.

Eno leto ni pil žganja kmet Juri Lamut iz Stanoskega pri Poljčanah. Stavljal je s kovaškim mojstrom Francom Smehom iz Pekla in je za svojo vztrajnost dobil kot stavo polovnjak vina.

Dinamitna patrona v postelji. Ko je nedavno posestnik Grosek v Stanovskem pri Poljčanah prišel pozno v noč domov in se vlegel, je nakrat ob treh pod njim nekaj močno počilo. Mož je skočil prestrašen pokoncu in domači so prihiteli ter videli posteljo v ognju. Prepoznalo se je, da je nekdo položil v posteljo dinamitno patrono, ki se je pa k sreči razstrelila navzdol, prebila posteljo in užgala slamnico. Kot sumljivega so zaprli nekega Pirša, ki je v hiši stanoval.

V Slovenski Bistrici priredi okrajni odbor narodne stranke v nedeljo dne 17. t. m. javni shod, na katerem se bo govorilo edino o volitvah v okrajni zastop, ki se vrše prihodnji teden.

Železniška postaja pogorela je dne 10. t. m. v Slov. Bistrici. Ogenj je nastal v prvem nadstropju, katerega prebivalci — rodbina gosp. postajenačelnika Doboviškega — so bili odsotni. Ogenj je povzročil velikansko škodo.

V Slovenjemgradu in v okolici se je klatil minoli teden stekel pes in ogrizel več drugih. Ustrelili so ga, a uničili tudi skoro vse druge pse v mestu.

Kislo grozdje. Ptujski sodnik dr. Glas je postati poslanec in je zato kandidiral v mestni skupini Ptuj-Lipnica, v katero skupino spadajo večinoma srednještajerska mesta in trgi. Mož je počasi uvidel, da na srednjem Štajerske ne „razumejo“ visokoletečih želj spodnještajerskih Germanov in se je zato kandidaturi odpovedal.

Dvojni detomor in poskušeni samomor. Poročali smo zadnjič o mrtvem otroku, ki so ga našli v stolni cerkvi v Mariboru pod klečalnimi stolci v cunje zavitega. Sum je letel na 24letno deklo brez službe Marijo Janko iz Slivnice; zdravniška preiskava je dognala, da je res pred kratkim porodila. A priče so zopet dokazale, da ona na dan poroda sploh ni šla iz sobe. Ko so v hiši preiskavali, so našli v podstrešni sobi pod stopnicami mrtvo dete. Tako so našli nepričakovano pri iskanju prve detomoriške drugo. Janko si je v obupu prerezala vrat, a bo najbrž ozdravela.

Ustrelil se je v Ptuj dne 5. t. m. pionir Franc Dobaj od Sv. Križa nad Mariborom. Pred par dnevi so ga premestili od nekega drugega polka iz Gorice v Ptuj k pionirjem, in da je moral se pionirske vaje začeti popolnoma znova učiti, ga je tako užalostilo, da se je ustrelil.

V Studencih pri Mariboru so Nemci ustanovili podružnico šulferajna.

Kdor zna, pa zna. Želarica Ana Pevec si je dne 5. t. m. nakupila v Mariboru precej obleke, ker se je menila v kratkem možiti. Na glavnem trgu si je hotela prešteti denar in je postavila zavitek poleg sebe; ko je denar preštela, se ogleda, a zavitka ni bilo nikjer. Premeteni so uzmoviči.

Še enkrat shod v Brezju pri Mariboru. Sporočili smo, da je priobčil kaplan Kranjc v „Slov. Gosp.“ o našem shodu v Brezju neresnično in hudobno zavito poročilo in je v njem tudi osebno žalil govornike. Ker smo mu na to zagrozili s tožbo, se je kaplan Kranjc zbal, da bi kašo pihal (kar bi gotovo!), in si je sedaj preskrbel „dokazilno snov“ za morebitno porotno razpravo; a način, kako je to storil, ga bode najbrž kot očitvidno vplivanje na priče spravil v zadrego, o kateri niti ne sanja. Priobčil je v „Slov. Gosp.“ poslano, v katerem štirje na shodu navzoči kmetje, namreč Rebernak, Sell, Korpar, in Kacjan s podpisu potrjujejo, da je res, kar je on v „Gospodarju“ pisal. Kako pa je vse skup resnično, dokazuje izjava župana Sella. poštenjaka od nog do glave, ki pravi: „Dne 5. febr. je prišel kaplan Kranjc z Rebernikom k meni, vzel list papirja iz žepa in me začel izpraševati: „ali se ni govorilo to in to in to na shodu v Brezju?“ Takšnih vprašanj mi je stavil 13. Razun prvega — koliko ljudi je bilo navzočih — sem mu potrdil vsa. Jaz sem mu torej le podpisal, da se je resnično govorilo o onih zadevah, o

kojih me je kaplan Kranjc vprašal dne 5. febr., nikakor pa nisem podpisal, da se je vse tako vršilo, kakor je kaplan Kranjc pisal v „Slov. Gosp.“, ker dotičnega spisa niti poznal nisem. Tako g. župan Sell. — Enako govori tudi g. A. Kacjan. — Podpisani Fr. Korpar pa dne 5. febr. sploh ni bil v Zrkovcih, kako je torej mogel podpisati? Povejte nam, g. kaplan, ali ne diši to po — sleparstvu? Le tako naprej, — imate najlepše lastnosti za politika dr. Koroščevega kalibra! Da pa se bote morali potruditi biti poštenji proti političnemu nasprotniku, za to bomo poskrbeli.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Kranjsko.

Umrli je v bolnišnici v Ljubljani na sušici g. Janko Pajk, bivši trgovski sodrnik v trgovini pri Merkurju v Celju. Bil je soustanovnik slov. trg. društva v Celju.

Pri občinskih volitvah v Vipavi dne 7. t. m. je zmagala v I. in II. razredu napredna stranka.

Občinska realka v Idriji je dobila pravico javnosti in sicer od 1. do 6. razreda za šolsko leto 1906.—7.

Volilno gibanje. Za kostanjeviški-krški-mokronoški-trebanjski okraj kandidira c. kr. davčni pristav v Krškem Janko Stare. — V Ljubljani kandidira socijalni demokrat Etbin Kristan. — V volilnem okraju Idrija-Vrhnika-Logatec-Cerknica kandidira socijalni demokrat Josip Kopač.

Ponesrečil je na Bledu na postaji železničar Josip Valič, ko je pripenjal vagone. Leva noga mu je prišla pod vagon; zdrobilo in zmečkalo mu jo je tako, da so mu jo morali v goriški bolnišnici odrezati. Valič je star 27 let in je doma iz Žalca na Štajerskem.

Poročil se je dne 2. t. m. učitelj g. Jožef Tratar iz Mokronoga s poštno oficijantino gđ. Zofijo Juvanec iz Ljubljane.

Nemški mandat na Kranjskem. Nemški listi sporočajo, da je sprejel za kočevsko poslansko mesto kandidaturu knez Anersperg.

Nedeljska kmetijska šola v Krškem, ki se je upeljala l. 1905.—1906., se letos zopet nadaljuje. Otvorila se je z decembrom in bo trajala do aprila. Póuk je vsako nedeljo. Letos se poučuje o vinarstvu, sadjarstvu, umnem gospodarstvu in kmetijstvu sploh, dalje o zapuščinskih, pravnih in drugih kmetijstvu zadevajóčih postavah, ko- nečno o kmetijskem knjigovodstvu, o poljedelski kemiji in računstvu.

Mlekarski poučni tečaj priredi tudi letos kranjska kmetijska družba in sicer pri mlekarski zadrugi na Vrhniki. Tečaj se začne prih. mesec.

Samomor. Obesila se je 18letna posestnikova hči Marija Struna iz Zatične. Deklica je bila izredno lepa. Usmrtila se je najbrže v hipni blaznosti.

Neodvisna kmečka stranka za Notranjsko je ustanovljena. Dne 24. jan. t. l. se je vršil v Prestrani na Notranjskem shod, na katerem se je sprejel takozvani prestranski program, ki je kratek in jedrnat. Prva točka programa govori o politični organizaciji, ki bi naj bila v vsakem oziru samostojna, druga o gospodarskem vprašanju, tretja o izobrazbi, četrta o veri, peta pa o strankinih težnjah za povzdigo zmernosti, poštenja in zdravja. Ustanovili se bodo okrajni odbori. Dne 17. t. m. se vrši shod stranke v Št. Petru. Mladi, mnogo obetajoči organizaciji mnogo uspeha!

Primorsko.

Velik požar je dne 23. m. m. v Brestu na Učki v Istri, v vasi s 17 hišami in 200 prebivalci, hudo zadel ubožno ljudstvo. Zgorele so tri hiše, vsa gospodarska poslopja in 22 glav živine. Škode je nad 50.000 kron. Zavarovan ni bil nihče. Cesar je daroval 3000 kron.

Hudodelstvo na 11letni deklici. 11letno Marijo K v Trstu so štirje lopovi napadli in jo posilili. Ker deklice, ki je očetu nesla kosilo, dolgo časa ni bilo domov, šla jo je iskat ma.i in jo je našla na nekem dvorišču nezavestno na tleh. O lopovih še ni sledu.

Exportno (= izvozno zadrugo zelenjavo hočejo ustanoviti v goriški okolici. Na več krajih so se že vršili shodi in se je ljudstvo izreklo za to, da se taka zadruga ošnuje.

Razne novosti.

Branitelj poljske zemlje. Martin Biderman, poljski rodoljub na pruskem Poljskem, je od leta 1802. do 1906. prekupil iz nemških rok 75.000 oral zemlje in jih prodal Poljakom. V istem času je nakupil poljskih posestev, ki so prišla na boben, 40.000 oral in jih tako rešil nemških rok. Izdal je za vse skupaj nad 40 milijonov kron. Prodajal je posestva mnogokrat za 10.000 kron nižje nego so mu ponujali Nemci. Pač lep zgled rodoljuba, ki brani slovansko zemljo!

Kaj se vse zahteva od ljudskega zastopnika?

Neki poljski poslanec je dobil nedavno pismo, v katerem ga neki njegov volilec prosi, naj mu kupi na Dunaju očala. Poslanec je pismo čital svojemu tovarišu ter pristavil: „Ne poznam moža in tudi ne vem, kakšna očala potrebuje, vendar mu jih moram kupiti. Volitve so pred durmi in vsak volilec lahko koristi ali škoduje.“ — Neki klerikalni poslanec iz Moravske je dobil pismo, v katerem mu volilec piše: „Recite vendar ministrskemu očetu Becku, naj prepove mojemu sosedu psa. Mrcina cele noči prelaja, da ne morem spati.“ — Nekemu češkemu poslancu je pisal vojaški invalid, naj mu pomore, da dobi nazaj zarubljeno lajno, sicer mora z ženo vred poginiti. In poslanec mu je poslal v ta namen 70 K.

Električno hišo dovršuje „Občno elektriško društvo v Newyorku, ki je po ameriškem mnenju naravnost vzorna zgradba. Na hiši ni dimnika, elektrika nadomešča drva in premog. V kuhinjah so električne peči, vse sobe ogreva samo elektrika. Vrata se odpirajo in zapirajo, če se dotakneš pritsikalnega gumba. Pralnica je polna elektriških aparatov. V električni hiši ni mogoče krasti, ker se oglasi pri vstopu vsakogar alarmno znamenje.

Največja ura na svetu je na cerkvi v Mehelnu v Belgiji. Njen obseg je 36 m, številke so visoke po 2 m. Med vsako številko je 3 m prostora. Ura tehta 3500 kg.

Gospodarski paberki.

Obrezovanje sadnega drevja po ziml. Ta pa oni noče obrezovati sadnega drevja po zimi, marveč čaka za obrezovanje spomlad. Včasih opravlja to delo šele, ko drevje poganja. To je napačno. Mraz, radi katerega se izgovarja, škodi morda njemu, sadnemu drevju pa ne. Pač pa se oslabi drevje, ako ga obrezujemo, ko se je pričel sok v njem pomikati proti vrhom. „P. G.“

Če hočemo imeti mnogo mleka, polagajmo kravi mnogo soli. Sol kravo vžeja in zato pije več vode. Krava, ki je popila mnogo vode, napravi pa več mleka. To mleko pa je seveda bolj redko, nego tedaj, če krava malo pije. Tudi s krmljenjem vodene piče (pese) zadobimo več mleka, nego s krmljenjem posušene piče (s senom).

Ali se sme polagati živini krompir? Surov krompir ni dobro dajati živini, ker ima v lupini in v kaleh mnogo strupa solanina. Surov krompir povzroča tudi slab sir, ako uporabljamo mleko v ta namen. Pač pa se lahko krmi govejo živino s kuhanim krompirjem, ker se strup s kuhanjem izgubi. Najboljši je parjen krompir. V ta namen pa moramo imeti posebne kotle, katere zamo-rejo imeti samo večji posestniki. S krmljenjem kuhanega krompirja se bo živina debelela, posebno dobro pa vpliva kuhan krompir na mlečnost. Več kot 15 kg na dan pa ga ne smemo dajati živini. Krompir ima namreč premalo beljakovine in zato ne moremo izključno ž njim krmiti. Tudi ne smemo kuhanega krompirja predolgo hraniti, ker se rad pokvari. Nasprotno krompirju dajati moramo živini peso in repo surovo, vendar razrezano. Za rezanje se dobe posebne priprave. „P. G.“

Vzrok, da se mleko pokvari, so različne gljivice. Te so majhne rastlinice, katerih s prostim očesom niti ne vidimo, pač pa jih lahko spoznamo z drobnogledom. Med gljive, ki mleko kvarijo, prištevajo se tudi navadna plesenj, vendar pa delajo večjo škodo one gljive, ki mleko kisajo. Včasih se nahajajo v mleku še celo take gljive, ki so človeškemu zdravju škodljive. Osobito v mleku je-tičnih krav nahaja se lahko mnogo takih gljiv. Če pije torej človek surovo mleko, nakoplje si lahko hudo bolezen in mogoče tudi smrt. Osobito nevarno je nekuhan mleko za otroke. Že marsikdo si je nakopal jetiko, ker je pil surovo mleko. Če pa mleko povremo, zamorimo s tem vse gljive, ki se nahajajo v njem in zato je tako mleko bolj zdravo, pa tudi se ohrani dlje časa sveže. „P. G.“

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 17. svečana 1907, ob 10. uri dopoldne v novem šolskem poslopju v Hrastniku. Natančnejši spored prinašata „Učit. Tovarš.“ ter „Pedagogische Zeitschrift“. — Isti dan se vrši ob 9. uri zjutraj odborova seja, ob pol 10. uri pa sestanek pevcev in pev. Udeleženci zborovanja naj se zglase (vsaj dan poprej) pismeno pri društvenem tajniku Milošu Rošu v Hrastniku zaradi skupnega obeda.

Kmetijsko bralno društvo v Slivnici pri Celju zboruje v nedeljo, dne 17. svečana 1907, ob pol 9. uri predpoldne v šoli. Po običajnem sporedu predava potovalni učitelj gosp. Belé o rezi trte.

Št. Jurij ob južni žel. Dnevni red ustanovitve začasnega kmetijskega podružnice v Št. Jurju ob južni žel. z začasnim delokrogom Št. Jur-trg, Št. Jur-okolica, Dramlje in Kalobje. je sledeči: 1. otvoritev po predsedniku pripravljalnega odbora; 2. poučno predavanje g. kmetijskega potovalnega učitelja Goričana; 3. poročilo tajnika pripravljalnega odbora o dosedanjem delovanju; 4. nadaljnje pristopne izjave in vplačevanje udnine; 5. volitev podružničnega predsednika; 6. volitev odbora; 7. ožja volitev odbora; 8. sprejemanje naročil za razne kmetijske potrebščine, kakor semena itd.; 9. razni predlogi. — Ker je dnevni red zelo važen, se pozivljate vsi prijatelji kmetijstva iz navedenih občin, da se v prav obilnem številu udeležite zborovanja. — Gostje dobrodošli. Pripravljalni odbor.

Bralno društvo Frankolovo ima svoj občni zbor z običajnim sporedom v nedeljo dne 17. t. m. po zgodnji maši v stari šoli. K obilni udeležbi, zlasti vpisovanju novih udov, da se društvo povspne v živahno delovanje, vabi vlijudno odbor.

Čebelarški shod slovenjegraške podružnice bo v nedeljo, dne 17. februarja 1907, ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju v Šmartnem pri Slovenjemgradu. Predava gosp. Anton Farčnik, nadučitelj s Polzele o tvarini: „Zgodni in močni roji so temelj umnemu čebelarstvu“.

Slovensko akad. društvo „Sovenija“ na Dunaju ima svoj IV. redni občni zbor v soboto, dne 16. svečana 1907, ob pol 8. uri zvečer v restavraciji „Zum grünen Tor“ VII. Lerchenfelderstrasse 14. Prijatelji društva dobrodošli!

Nove knjige.

„Domače Ognjišče“. Tako se zove nov list, ki izhaja v Ljubljani in ki ima lep namen, pospeševati skupno delo šole in domače hiše za pravo vzgojo najdražjega zaklada — mladine. List izhaja enkrat na mesec in stane 2 K na leto. Prva številka ima lepo vsebino.

Novi državnozbornski volilni red. Ta knjižica, ki se dobi pri Iv. Pr. Lampretu v Kranju in stane 60 vin., po pošti 70 vin., ima v kratkih lahko razumljivih stavkih razložene vse najvažnejše določbe nove volilne postave. Mi prinesemo v li-tu najvažnejša poglavja našim možem v resno razmotrivanje, priporočamo pa agitatorjem tudi to knjižico.

Prijatelje citér opozarjamo na izvanredno nadarjenega češkega skladatelja Josipa Formáneka, katerega skladbe vzbujajo sedaj splošno pozornost. Že slavní Smetana je ocenil jako laskavo njegove prve skladbe v češkem glasbenem listu „Hudební listy“, l. 1871, št. 28. Formánek je namreč prvi, ki je prišel na idejo in ob jednem tudi dokazal, da je mogoče igrati na jednih citrah večglasno (polifonično). Polifonija pa je vrhunec glasbene umetnosti. Kdor se zanima za polifonično igranje na citrah, najde potrebno navodilo v skladateljevem („Návod ku polyfoni hře na citru“, ki obsega dva dela. V teoretičnem delu (pisanem v češkem in nemškem jeziku) nam razlaga skladatelj o legi in prstokladu leve roke in o različnih na novo vpeljanih znakih, praktični del pa obsega 21 metodičnih vaj in dve krasni večglasni skladbi: Hovor láskí (Valse-Intermezzo) v prosti obliki in pristavek sonate v F-duru. Oba dela staneta 4 krone. Skladbe je dobil pri skladatelju Josipu Formáneku, Strakonice na Češkem.

Celjska podružnica akad. fer. društva „Prosvete“. Decembra lanskega leta se je v Celju ustanovil odesk „Prosvete“ akad. fer. društva, ki ima nalogo nabirati slovenske knjige in ustanavljati ljudske knjižnice, predvsem v narodno eksponiranih krajih.

Odvéč se nam zdí še posebej poudarjati pomen in naloge tega stremljenja. — Več luči, več prosvete ljudstvu, to je danes oni veliki bojni klic vseh modernih narodov, to je znamenje današnje dobe, ki z neizprosno jekleno roko sklepa v spono sužnjosti in hlapčevanja vse one, ki ne umejo zahtev in nalog današnjega časa. Mimo in preko nas hite naši nasprotniki; zaman so vsi naši obupni klci, vse naše prošnje po pomoči in rešitvi od zunaj. V nas samih leži ona velika odporna sila, ki nas more dvigniti in usposobiti za življenje, da stopamo zmaganosno in samostojno v vrsti naših sosedov.

In buditi v ljudstvu te speče sile in jih pritegniti k treznemu delu, to je naš cilj, za katerim mora stremiti vse naše delo. Pri tej veliki nalogi pa ne umalovajujemo temelja narodove moči — prave, zdrave ljud-ke izobrazbe, ki je pogoj vsemu uspešnemu razvoju in napredku posameznika kakor celote.

V nadi in prepričanju, da slovenska naša zavedna javnost globoko umeva potrebo ljudske prosvete, se obračamo s prošnjo za prispevke. Knjige sprejema med. vet. Ivan Lesničar, Celje, Graben 3; vse denarne prispevke pa kand. phil. Iv. Prekoršek, Prekorje, pošta Celje ali pa univerza, Gradec. Imena vseh darovalcev objavimo v „Domovini“ in „Nar. listu“.

Za pripravljalni odbor:

Načelnik:
Ivan Prekoršek,
kand. fil.

Knjižničar:
Ivan Lesničar,
med. vet.

Listnica uredništva.

C. gg. dopisniki, imejte vedno pred očmi, da je naš list v prvi vrsti pisan za slovensko kmečko ljudstvo. — Sv. Lovrenc na Dr. p.: Pritožbo pošljite na pošto ravnateljstvo. Samo ropotanje po časopisu ne pomaga nič. — Mozirje: S takšnimi dopisi bi le še bolj razvneli strasti. Mi upamo, da bodo vrli Mozirčani v doglednem času prišli do prepričanja, da je skupno de o za narodni in gospodarski napredek pogoj sreče in blagostanja.

Sprejme se takoj v službo vesten, obeh dežel-nih jezikov zmožen, in v zemljiško-knjižnih zadevah izurjen

pisarniški uradnik

v pisarni dr. A. Brumena v Ptuj.

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanski zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnjo spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštne prosto in zastonj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga

na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske posojilnice

Omenim še, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podraženjem in bodem istega prodajal, dokler bude zaloge **po starih cenah.**

! Zelo ugoden nakup za šivilje in krojače !

Proda se hiša v neposredni bližini Celja, ob državni cesti, z gostilno in mesarijo. — K hiši spada več stavbenih prostorov. — Zanesljivim kupcem poda natančnejše podatke uredništvo.

Schicht-ovo milo

je najboljšje!

Schichtovo milo ni samo najboljšje, ampak tudi najcenejše. Če potegneš s tem milom po perilu le enkrat, izda to več, nego če storiš to desetkrat s katerim drugim milom. **Schichtovo milo** pridobi vsled posebnega, skrbnega načina pri izdelovanju iz najboljših snovi posebno čistilno moč, ki je nima nobeno drugo milo. Njegova uporaba je veliko varčevanje na času, delu in denarju!

(23) 8—2

Darujte za „Narodni sklad“!

Sadno drevje.

(34) 2—1

Zavoljo opustitve drevesnice razprodajam letos na spomlad vse sadno drevje od 3 letnih lepih divjakov kakor dalje tudi od 1—3 letnih lepih cepičev pripravnih za nadaljšo presaditev in izrejo v vrt, po zelo nizki ceni. Tudi je veliko lepih pritlikavih cepičev hrušek in jablan na razpolago. Matičeki za pritlikovo podlago se tudi dobe. Sadjerejci, poslužite se te ugodne prilike. Ponikva ob juž. žel. **Tom. Grah.**

Pristnega vina

Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja po nizkih cenah (21) 10—2

Ivan Kočevan, velepos.

v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

Oddaja stavbe

novega enonadstropnega šolskega poslopja s 4 učnimi sobami, eno sobo za učila in konference in nadučiteljskim stanovanjem z 2 sobama in kuhinjo in s kletmi v Gornjem gradu.

Ustmena zniževalna dražba se bo vršila v ponedeljek dne 18. februarja 1907, ob 11. uri predpoldne v šoli v Gornjem gradu.

Oddala se bo stavba le enemu glavnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 57.171 K 76 vin.

Stavbeni operat, sestoječ iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev, je v vpogled razpoložen v šolski pisarni v Gornjem gradu in pri okrajnem šolskem svetu v Celju (okrajno glavarstvo).

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti 5717 K varščine.

Krajni šolski svet Gornji grad, dne 24. jan. 1907.

(25) 1

Načelnik: **Fr. Kocbek.**

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se lahko in :
naglo pogasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Kupim les

vsake vrste po navadnih cenah, plačilo takoj.

Vinko Kukovec

stavbni in tesarski mojster v Celju.

19 3—2

Pismene ponudbe na moj tu navedeni naslov. — Osebno se vpraša na Ljubljanski cesti poleg Narodnega doma ali na mojem skladišču na Lavi pri Lapovžu.

Poskusite in priporočite izdelke Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastonj.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolo- nama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učitelj- stvo, župnijske urade, okrajne zastope, učitni- ske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnatate vreče vseh velikosti po origi- nálnih tovarniških cenah

Štampilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cvetlicami od najprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 4

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba.